

MOTIONSHÄFTE

DISTRIKTSÅRSKONGRESS 2023

Innehållsförteckning

Den svenska modellen.....	4
1. Alla vill ha en bra välfärd – Kalix AK.....	4
2. Vårdpersonal/personalförsörjning – Arvidsjaur AK.....	5
3. Anställ de återkommande stafettläkarna med samma arbetsvillkor och lön som de har hos bemanningsbolagen – Älvsbyns AK.....	7
4. Motion gällande förändring av LAS för gravida som går på graviditetspeng – Älvsbyns AK.....	8
5. Arbetssökande som går från arbetslöshetsersättning till aktivitetsstöd – Arvidsjaur AK.....	9
6. Slopa karensavdraget för gott – Kalix AK.....	11
7. Avskaffa fribeloppet under sommaren – Luleå AK.....	12
Den trygga vården	14
8. Personcentrerad vård – Kalix AK.....	14
9. Fallolyckor hos äldre – Kalix AK.....	15
10. Vart tar alla patienter vägen? – Kalix AK.....	16
11. Tillför mer pengar till Barn- och ungdomspsykiatri, BUP – Luleå AK.....	18
12. Psykisk hälsa – Arvidsjaur AK.....	20
13. Funktionsnedsättning – Arvidsjaur AK.....	22
14. Mammografiundersökning – Arvidsjaur AK.....	23
15. Fler mammografibussar – Älvsbyns AK.....	24
16. Inför PSA-screening för män över 50 år – Kalix AK.....	26
17. Inför allmän screening för män för att undvika prostatacancer – Överkalix AK.....	26
18. Om tekniska hjälpmedel inom diabetesvården – Övertorneå AK.....	27
Samhällskontraktet	29
19. Ett ojämnt pensionssystem – Kalix AK.....	29
20. Kommuners möjlighet att frivilligt öka sitt flyktingmottagande – Luleå AK.....	31
21. Samhällsplanera för klimatförändringar – Älvsbyns AK.....	33
22. Motion om att det statliga bolaget Sveaskog ska ta hand om grot (grenar och kvistar) efter avverkningar – Gällivare AK.....	35
23. Uppdra åt Trafikverket att upphandla persontrafik Malmö-Kiruna via Göteborg och Luleå – Älvsbyns AK.....	36
24. Uppdra åt Trafikverket att ansvara för snöskottningen – Överkalix AK.....	38
25. Förbättrad infrastruktur gällande kollektivtrafiken med buss/tåg/taxi i hela region Norrbotten – Arvidsjaur AK.....	39
26. Återinför skrotbilspremierna – Kalix AK.....	41

27. Avskaffa RUT- och ROT-avdragen – Luleå AK	42
Ett levande kulturliv	44
28. Inför ett NOT- och TUT-avdrag! – Bodens AK	44
29. Dags att underlätta för näringslivet att sponsra kultur – Luleå AK.....	47
Samhälle och vårt parti.....	48
30. Ta bort rätten att ångerrösta vid riksdag, region och kommunalval – Älvsbyns AK	48
31. Tidsbegränsning av ordförandeposter i kommunala nämnder, styrelser och fullmäktige – Kalix AK.....	50
32. Motion om grundmandat till socialdemokratiska partikongresser – Gällivare AK	50

Den svenska modellen

Föredragande: Béatrice Öman, Zara Leghissa, Fredrik Hansson, Linus Sköld och Claes Danell

1. Alla vill ha en bra välfärd – Kalix AK

Och att den ska vara tillgänglig för alla borde vara en självklarhet. Men som det ser ut nu så krymper välfärden. Konkurrensen om arbetskraften är stenhård. Industrin behöver arbetskraft i massor. Och det måste finnas en bra balans mellan olika verksamheter.

Arbetsmiljöns betydelse är av stor betydelse för att hälso- och sjukvården samt omsorgen ska fungera. Stress, en för hög arbetsbelastning och bristande återhämtning är några av de faktorer som har negativ påverkan på personal i välfärdsyrkena.

Även löner som inte är konkurrenskraftiga gör att personal lämnar ett yrke de älskar och har utbildat sig till.

Under Covid lyftes många brister och personal hyllade med applåder, men applåder gör inte att mer pengar kommer i fickan. Det gör inte heller att personalen springer fortare.

Att många kommuner och regioner har dålig ekonomi gör det ibland svårt att föra en bra personalpolitik. Att staten måste satsa mer pengar till kommuner och regioner både generella och riktade statsbidrag är ett måste, för utan välfärdsarbetarna så krymper välfärden ännu mer. En bra välfärd kostar pengar. Det är vi väl alla överens om.

Jag yrkar:

- 1:1 att alla välfärdsarbetare måste få konkurrenskraftigare löner,
- 1:2 att skärpa arbetsmiljökraven,
- 1:3 att kompetensen ska stärkas,
- 1:4 att vi ska sträva att få mer pengar från staten som stärker upp kommuner och regioner,
- 1:5 att Kalix arbetarekommun antar motionen som sin egen,
- 1:6 att Kalix arbetarekommun beslutar att skicka motionen till 2023 års distriktskongress, samt
- 1:7 att om Kalix arbetarekommun avslår motionen skicka in motionen som enskild till 2023 års distriktskongress.

Anette Wernersson Kalix framtids tvärfackliga S förening

Kalix arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att bifalla motionen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 1

Motionären har helt rätt i att alla vill ha en bra välfärd. Som socialdemokrater är vi av den bestämda uppfattningen att den allmänna välfärden ska leverera en bra vård och omsorg efter behov. För att garantera det måste vi ha tillgång till kompetent personal som trivs på sina jobb och som orkar jobba tills det är dags att gå i pension.

Vi har i regeringsställning tagit flera steg för att stärka välfärden och inte minst för att stärka äldreomsorgen. Stora resurser har skjutits till för att fler medarbetare ska kunna anställas. Underskötersketiteln skyddas så att det krävs utbildning för att få kalla sig det. Vi har gjort det möjligt för ny och befintlig personal inom äldreomsorgen att utbilda sig till undersköterska eller vårdbiträde på betald arbetstid. På så sätt får vi fler trygga medarbetare med rätt kompetens.

I Socialdemokraternas höstbudget föreslogs en kraftig förstärkning av svensk välfärd och äldreomsorg. Det skulle bland annat ha inneburit en förstärkning av statliga bidrag till kommuner och regioner, mer pengar till kommunerna för att förstärka äldreomsorgen, att Äldreomsorgslyftet förlängs, en utökad satsning på språkträning till fler yrkesgrupper inom välfärden, en förlängning av pågående satsning på äldreomsorgen och en satsning på välfärdens digitala infrastruktur.

När det gäller arbetsmiljökraven, så har Socialdemokraterna åstadkommit en rad viktiga förändringar, bland annat har vi kraftigt ökat resurserna till Arbetsmiljöverket, gjort en kraftfull satsning på att bekämpa arbetslivskriminaliteten, höjt företagsboten för allvarliga arbetsmiljöbrott markant, samt startat en arbetsmiljökunskapsmyndighet i Gävle för att samla och utveckla kunskap.

Mot bakgrund av den genomförda politiken och våra redan planerade satsningar i den aktuella budgeten betraktas denna motion i sin helhet som besvarad. Den ligger helt i linje med som vi socialdemokrater vill prioritera i välfärdsområdet.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att anse motionen besvarad

2. Vårdpersonal/personalförsörjning – Arvidsjaur AK

Vården är mitt inne i en landsomfattande personalförsörjningskris. Att höja statusen för undersköterskeyrket måste prioriteras i hela landet.

Flera åtgärder måste göras samtidigt med särskild betoning på omfattande riktade medel och insatser som behövs till undersköterskor. Detta för att höja statusen då konkurrensen snedvridits med medelhöga och höga löner för en rad yrken. Exempel på det i Norrbotten är de lönelägen som finns kring gruvindustrin för yrken som inte ens kräver gymnasieutbildning. Lönerna ligger ofta där i närheten av det dubbla mot vad en utbildad undersköterska får i lön.

Vi yrkar:

- 2:1 att Socialdemokraterna arbetar för en ekonomiskt riktad satsning på löner inom vård och omsorg i hela landet,
- 2:2 att Socialdemokraterna arbetar för en ekonomiskt riktad satsning på lokal utbildning på gymnasial nivå/vuxenutbildning inom vård och omsorg i hela landet,
- 2:3 att Socialdemokraterna arbetar för en ekonomiskt riktad satsning på arbetsmiljö inom vård och omsorg i hela landet,
- 2:4 att Socialdemokraterna arbetar för en ekonomiskt riktad satsning på arbetsvillkor inom vård och omsorg i hela landet,
- 2:5 att AK Socialdemokraterna Arvidsjaur ställer sig bakom denna motion och antar den som sin egen, samt
- 2:6 att AK Socialdemokraterna Arvidsjaur skickar motionen vidare till distriktsårskongressen.

Arvidsjaur 2022-12-05 Gunilla Bäckström, Susanne Lindberg, Margareta Pohjanen

Arvidsjaur Arbetarekommuns medlemsmöte beslutade 14/12 2022 att anta motionen i sin helhet som egen och skicka motionen till distriktsårskongressen

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 2

Motionärerna beskriver den situation som Norrbotten befinner sig i nu, och den situationen kommer inte att bli lättare att hantera med den gröna industriella revolutionen som har ännat vår region. Vi håller därför med om att vi måste arbeta för riktade satsningar för en bättre arbetsmiljö och bättre arbetsvillkor inom vård och omsorg. Vår framtida personal kräver en attraktivare arbetsgivare än många haft förmåga att prestera med de växande resurser som behövs. När det gäller satsningar på vårdutbildningar har Socialdemokraterna i regeringsställning gjort en omfattande utbyggnad av antalet utbildningsplatser för vuxna, infört äldreomsorgslyftet, infört undersköterska som skyddad yrkestitel och drivit igenom en mer ändamålsenlig dimensionering och planering av gymnasiala utbildningar så att de bättre möter arbetsmarknadens behov. Så sent som i vår budgetmotion för 2023 satsade vi miljardbelopp på att fortsätta bygga ut antalet utbildningsplatser för vuxna. Lönebildning är en fråga för arbetsmarknadens parter. Därmed bör att-sats 2:1 avslås.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

- Att avslå att-sats 2:1, samt
- Att bifalla att-sats 2:3-2:4

Att anse att-sats 2:2 besvarad

3. Anställ de återkommande stafettläkarna med samma arbetsvillkor och lön som de har hos bemanningsbolagen – Älvsbyns AK

Region Norrbotten är beroende av stafettläkare för en fungerade vård i länet. De kostar regionen inte bara lön, arbetsgivaravgifter och resor. Bemanningsföretagen fakturerar dessutom ungefär dubbla kostnaden.

En stor del av dessa skickliga och välbehövda läkare återkommer regelbundet till samma sjukhus. De gör ett fantastiskt jobb under en eller några veckor och åker sedan hem några veckor för att sedan återkomma. De är outhärliga för oss norrbottningar, men mycket dyra. Om kostnaden för dem kunde minskas skulle skattemedlen räcka till att anställa mer personal inom alla vårdens yrkesgrupper. Ett sätt att minska kostnaderna vore att erbjuda dessa läkare anställning direkt av regionen med samma lön och anställningsförhållanden som bemanningsföretagen ger. Till exempel så skulle en medicinspecialist i Kiruna få samma arbetsperioder som hen har idag, resorna dit och hem betalda samt eventuella andra anställningsförmåner till nästan halverad kostnad för regionen mot idag. Om så bara hälften av alla återkommande stafettläkare skulle acceptera erbjudandet skulle besparingen bli stor och pengarna räcka till förbättringar på flera områden i vår hårt ansträngda sjukvård i Norrbotten.

Jag yrkar:

3:1 att Distriktsårskongressen beslutar ge regionens ledamöter i uppdrag att utreda möjligheten att Region Norrbotten kan anställa återkommande stafettläkare med samma arbetsvillkor och lön som de har hos bemanningsbolagen.

Älvsbyn 2022-12-01

Elisabet Nordebo

Älvsbyns arbetarekommun

Älvsbyns arbetarekommun har vid sitt medlemsmöte 2022-12-05 beslutat att bifalla motionen och anta den som sin egen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 3

Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning att beroendet av stafettläkare är ett stort problem som kostar Region Norrbotten mycket pengar. Vi delar motionärens

uppfattning att det är svårt att upprätthålla kontinuitet hos läkarna när de är anställda via bemanningsföretag. Systemet med stafettläkare drar stora resurser från den ordinarie personalen och gör att patienter träffar onödigt många olika läkare vilket riskerar patientsäkerheten. Det är dåligt för patienterna, som får berätta sin sjukdomshistoria för ständigt nya läkare och det är dåligt för personalen, som hela tiden får nya kollegor att arbeta med. I denna analys håller vi helt med motionären. Vi delar dock inte motionärens uppfattning att lösningen på problemet är att ge samma höga lön och anställa dem inom Region Norrbotten. Det löser inte grundproblematiken med stafettläkare och minskar bara kostnaderna delvis. Vi tror i stället att det behövs förslag på lagförändringar och andra regleringar som bryter den orimliga beroendesituationen av stafettläkare. Vi tror att det krävs nationella lagförändringar i kombination med höjda statsbidrag för att få bukt med grundproblematiken när det gäller stafettläkare. Så stärker vi välfärden.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att avslå motionen

4. Motion gällande förändring av LAS för gravida som går på graviditetspeng – Älvsbyns AK

Som föräldraledig "skyddas" du av LAS vid uppsägning av arbetsbrist. Den föräldralediga börjar sin uppsägningstid vid återgång i arbete efter föräldraledigheten. I många yrken finns det gravida blir avstängda av arbetsgivaren pga. arbetsmiljörisker, och avstängningen sker redan tidigt i graviditeten om arbetsgivaren inte kan hitta ett mindre riskfyllt jobb.

Som gravid och avstängd från sitt arbete får man ersättning av Försäkringskassan så kallad "graviditetspeng".

Vid en eventuell uppsägning pga. arbetsbrist har man inte något skydd i lagen när man är avstängd från jobbet pga. gravid. Man omfattas alltså inte av samma skydd som man har om man skulle bli uppsagd pga. arbetsbrist om man är föräldraledig. Man blir uppsagd och uppsägningstiden börjar när man är på graviditetspeng och kan behöva börja stämpla och söka nya jobb i veckan 35 som ett exempel.

Detta är inte rätt och detta är inte jämställdhet någonstans.

Jag föreslår att vi skall arbeta för att kvinnor som går på graviditetspeng ska omfattas av samma skydd vid uppsägning som man har när man är föräldraledig.

Uppsägningstiden skall börja när kvinnan är tillbaka på jobbet efter graviditetspeng och eventuell föräldraledighet.

Jag yrkar:

4:1 att samtliga instanser inom partiet arbetar för att få till en ändring i Lagen om anställningsskydd som skyddar den som är avstängd från

arbetet på grund av graviditet, detta **skall** jämföras med att vara föräldraledig.

Älvsbyn 1 december 2022
Robert Forsberg
Älvsbyns AK

Älvsbyns arbetarekommun har vid sitt medlemsmöte 2022-12-05 beslutat att bifalla motionen och anta den som sin egen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 4

Motionären skriver i sin motion att samtliga instanser inom partiet arbetar för att få till en ändring i lagen om anställningsskydd som skyddar den som är avstängd från arbetet på grund av graviditet. Det är viktigt att gravida inte utsätts för diskriminering i arbetslivet. Motionären pekar på en uppenbar lucka i lagstiftningen. Självklart ska den som är avstängd från arbetet på grund av sin graviditet ha samma rättigheter som föräldralediga i fråga om uppsägning på grund av arbetsbrist. Allt annat vore orimligt. Detta är mycket viktigt för jämställdheten och har även betydelse för den enskildes ekonomi och hälsa.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att Bifalla motionen

5. Arbetssökande som går från arbetslöshetsersättning till aktivitetsstöd – Arvidsjaur AK

Arbetssökande som deltar i arbetsmarknadspolitiska program hos arbetsförmedlingen har ersättning i form av aktivitetsstöd som betalas ut av Försäkringskassa. Ansökan om ersättning ansöks i mellan den 1-7:e i efterföljande månad och utbetalningen sker därefter kring den 26:e.

Exempel. Programbeslut startar 2022-10-01. Ansökan om aktivitetsstöd görs mellan den 1-7:e november och utbetalas kring den 26:e november. Skulle beslutsdatumet tas i mitten av oktober kommer den arbetssökande bara att få hälften av aktivitetsstödet den 26:e november.

Nivån på aktivitetsstödet baseras på arbetslöshetsersättningen för de personer som har rätt till arbetslöshetsersättning. När den arbetssökande anvisas ett arbetsmarknadspolitiskt program så övergår de från arbetslöshetsersättning till aktivitetsstöd.

Arbetslöshetsersättningen betalas ut var 14:e dag, torsdagar under förutsättning att kassakorten kommit in till arbetslöshetskassan senast måndag samma vecka.

Exempel. Den arbetsökande ansöker om arbetslöshetsersättning för den 19-30 september måndag den 3 oktober och ersättningen betalas ut den 6 oktober.

I övergången från arbetslöshetsersättning till aktivitetsstöd uppstår en förskjutning av utbetalningsperiod. Beroende på när i månaden som den arbetsökande anvisas ett arbetsmarknadspolitiskt program kan det ta mellan 1-2 månader innan den arbetsökandes ekonomi är i fas. Detta innebär att arbetsökande med svag ekonomi riskerar hamna i ekonomisk svårighet vilket leder till stor frustration och stress. Det är vanligt att arbetsökande önskar avstå den arbetsmarknadspolitiska insatsen för att inte hamna i ekonomiskt obestånd. Att tacka nej till en arbetsmarknadspolitisk insats kan i sin tur leda till sanktioner utifrån arbetslöshetskassans regelverk.

Motivering

Den arbetsökande ska kunna tacka ja till arbetsmarknadspolitiska program utan att riskera hamna i ekonomiskt obestånd på grund att arbetslöshetsersättningar och aktivitetsstödet utbetalningsperioder inte är synkroniserade med varandra.

Vi yrkar:

- 5:1 att Socialdemokraterna arbetar för övergången från arbetslöshetsersättning till aktivitetsstöd synkroniseras så den arbetsökande inte riskerar hamna i ekonomiskt obestånd,
- 5:2 att Arbetarkommunen Socialdemokraterna i Arvidsjaur ställer sig bakom denna motion och antar den som sin egen, samt
- 5:3 att Socialdemokraterna Arvidsjaur skickar motionen vidare till distriktsårskongressen

Arvidsjaur den 6/12-2022

Agneta Starefeldt

Kenneth Lindmark

Arvidsjaur Arbetarekommuns medlemsmöte beslutade den 14/12 2022 att anta motionen i sin helhet som egen och skicka motionen till Distriktsårskongressen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 5

Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att detta är ett problem som behöver lösas för att den arbetsökande inte ska riskera att hamna i ekonomiskt obestånd. Människor som uppbär arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd är i en utsatt situation. Arbetslöshetsförsäkringen och andra socialförsäkringar finns för att

alla vi som bor i Sverige ska känna ekonomisk trygghet om vi av någon anledning inte ha förvärvsinkomst under en period. Ersättningarnas trygghetsskapande funktion fallerar om övergången mellan olika ersättningssystem inte fungerar sömlöst. Otrygghet inför om man har råd att betala hyran eller sätta mat på bordet ska inte förekomma i Sverige. Därför är det ett allvarligt problem som motionärerna pekar på och som är angeläget att åtgärda.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att Bifalla motionen

6. Slopa karensavdraget för gott – Kalix AK

För att få friskare arbetsplatser och en mer jämställd arbetsmiljö, främst för de som arbetar i kontaktyrken, så bör karensavdraget slopas då karensavdraget gör stora hål i plånboken. Många går till sin arbetsplats trots att de är lite krassliga. Det gör att andra arbetskollegor blir sjuka. De som arbetar i kontaktyrken har ingen möjlighet att arbeta hemifrån. Sverige är det enda landet i Norden som har karensavdrag vid sjukdom.

Det har blivit ännu mera tydligt i Sverige att beroende på vad du arbetar med så ges olika förutsättningar. För att få en högre status på alla våra yrken i välfärden så är det en bra början att ta bort karensavdraget.

Att kunna arbeta hemifrån är en förmån som många har i dag, men det gäller inte all. Oftast är det i arbetaryrkena och kontaktyrkena som denna möjlighet saknas. Detta skapar en ännu mer ojämsställd arbetsmarknad.

Jag yrkar:

- 6:1 att möjligheten att ta bort karensavdraget ska ses över,
- 6:2 att Kalix arbetarekommun antar motionen som sin egen,
- 6:3 att Kalix arbetarekommun beslutar att skicka motionen till 2023 års distriktskongress, samt
- 6:4 att om Kalix arbetarekommun avslår motionen skicka in motionen som enskild till 2023 års distriktskongress.

Anette Wernersson Kalix framtids tvärfackliga S förening.

Kalix arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att bifalla motionen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 6

Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att karensavdraget gör stora hål i plånboken och bidrar till sjuknärvaro. Varje dag går människor till jobbet och får

Sverige att fungera. Undersköterskor, buss- och tågförare, butiksbiträden, byggnadsarbetare, elektriker, kockar, lokalvårdare- ja, listan kan göras lång på de som inte kan arbeta hemifrån. De yrkesgrupper som inte kan arbeta på distans vid till exempel en lättare förkylning straffas ekonomiskt, samtidigt som det även är en hälsorisk.

Att gå till jobbet sjuk kan göra att ett sjukdomstillstånd förlängs eller att skador förvärras. Dagens system med karensavdraget är orättvist och osolidariskt. Det skapar en ekonomisk orättvisa som slår hårt mot alla de som varje dag går till jobbet och ser till att samhället fungerar.

Den SD-ledda regeringen anser att karensavdraget ”fyller en viktig funktion som självrisk för att motverka omotiverat hög sjukfrånvaro” men människor blir inte friskare av att bli fattigare eller riskera sin hälsa ytterligare.

I en interpellation i riksdagen den 13 december år 2022 lät statsrådet Anna Tenje meddela att hon hade för avsikt att låta utredningen för ett rättvist karensavdrag skulle kvarstå. Några veckor senare kom annat besked. Utredningen skulle läggas ner. Socialdemokraterna i Socialförsäkringsutskottet lade ett utskottsinitiativ med kravställande att utredningen som den S-ledda regeringen påbörjat, ska återtas. Detta röstades ned av regeringspartierna och SD.

Den socialdemokratiska partikongressen 2021 beslutade att ”se över hur regelverket skulle kunna ändras så att riskerna för inkomstbortfall under sjukdom kan bäras på ett mer solidariskt sätt.” Vi har således verkat för detta såväl i regeringsställning som i opposition. Den Socialdemokratiska riksdagsgruppen fortsätter driva kraven på en trygg sjukförsäkring.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att anse motionen besvarad

7. Avskaffa fribeloppet under sommaren – Luleå AK

Fribeloppet anger den gräns för hur stora inkomster en student kan ha samtidigt som hen studerar och får CSN.

Under juni och juli månad får studenter i regel inte studiemedel. Studenter får endast studiemedel under dessa månader om de läser sommarkurser. Eftersom studiemedel inte betalas ut under dessa månader, bör inte heller de inkomster som studenten tjänar räknas in i fribeloppet.

Jag yrkar:

7:1 att Socialdemokraterna Norrbotten verkar för att avskaffa fribeloppet under juni- och julimånad,

- 7:2 att Innerfjärdarnas S-förening antar motionen som sin egna och skickar den vidare till Luleå Arbetarekommuns representantskap,
- 7:3 att Luleå Arbetarekommun antar motionen som sin egna och skickar motionen till Distriktkongressen 2023, samt
- 7:4 att Socialdemokraterna Norrbotten antar motionen som sig egna och skickar den vidare till Socialdemokraternas partikongress 2025

Luleå 2022-11-01

Erika Frank

Luleå Arbetarekommuns representantskap bifaller motionen i sin helhet.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 7

Rätten till studiemedel begränsas om den studerande uppnår en viss inkomst under tid då de har studiemedel. Den inkomstnivå vid vilken avräkningen av studiemedel börjar kallas för fribelopp. Fribeloppet beräknas per kalenderhalvår och står i relation till studiernas omfattning.

Fribeppet finns för att det ökar genomströmningen. Flera vetenskapliga studier har konstaterat att omfattande arbete parallellt med studierna ökar genomströmningstiden. För att upprätthålla en bra genomströmning behövs ett fribelopp som begränsar incitamenten att arbeta parallellt med studierna.

Ett annat skäl för fribeppet är att studiemedel är bidrag och genom statens försorg mycket förmånliga lån. Det finns ingen anledning att studerande med stora inkomster av till exempel näringsverksamhet eller kapital ska vara berättigade till detta.

Studenter i akademien har oftast läsåret uppdelat på 22 studieveckor på våren och 18 studieveckor på hösten. Därför är fribeppet redan idag differentierat mellan kalenderhalvåren (111 872 kr på hösten, 91 523 på våren).

Regeringen Löfven tillsatte 2017 utredningen ”Studiemedel för effektiva studier” som lämnade sitt slutbetänkande 2018 (SOU 2018:). Utredningen hade i uppdrag att utreda möjligheterna att slopa fribeppet under feriemånaderna, precis som motionären föreslår. Utredningen konstaterar att det skulle kräva stor administration och förordar i stället en lösning som innebär att fribeppet ska differentieras mellan kalenderhalvåren eftersom studenter som sommarjobbar oftast får sin lön i efterskott och alltså har intäkterna av sommarens arbete under det andra kalenderhalvåret.

Distriktsstyrelsen förstår motionärens motiv men ser ingen anledning att införa mer generösa regler för fribeppet än vad som nu gäller. Det kan förvisso övervägas en ytterligare differentiering mellan kalenderhalvåren men med det generöst tilltagna fribeppet som nu gäller ställer styrelsen sig tveksam även till behovet av detta.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att avslå motionen

Den trygga vården

Föredragande: Johannes Sundelin, Camilla Friberg, Anders Öberg, Niclas Hökfors, Kenneth Lindmark, Sven Holmqvist och Anna Lundberg

8. Personcentrerad vård – Kalix AK

En personcentrerad vård gör att patienten blir mer delaktig och mindre passiv. Mer fokus sätts på patientens resurser, mer delaktighet och ett aktivt deltagande i den egna vården eller rehabiliteringen.

Även anhöriga kan vara delaktiga.

En personcentrerad rond gör exempelvis att samverkan mellan olika yrkeskategorier samt patientens delaktighet stärks.

Delaktighet är en grundläggande aspekt i personcentrerad vård. Personcentrerad vård är ett internationellt erkänt begrepp som tillämpas inom många discipliner i vård och omsorg.

Jag yrkar:

- 8:1 att vi ska sträva mot att införa en mer personcentrerad omvårdnad i kommuner och regioner,
- 8:2 att Kalix arbetarekommun antar motionen som sin egen,
- 8:3 att Kalix arbetarekommun beslutar att skicka motionen till 2023 års distriktskongress, samt
- 8:4 att om Kalix arbetarekommun avslår motionen skicka in motionen som enskild till 2023 års distriktskongress.

Anette Wernersson Kalix framtids tvärfackliga S förening.

Kalix arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att bifalla motionen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 8

Distriktsstyrelsen delar motionärens intentioner om att en personcentrerad omsorg skapar större delaktighet, bättre fokus på de faktiska resurserna och ett aktivt deltagande i den egna vården eller rehabiliteringen. Som motionären också påpekar skapar den personcentrerade vården en bättre samverkan mellan olika yrkesgrupper

eftersom individfokuset är menat att ”skaka bort strukturerna” så att den berörda personen inte stoppas in i en förutbestämd struktur inom kommun eller regionvärlden utan att det är strukturen som anpassas efter individens unika behov.

Ett exempel på den förändring som pågår i Sverige är hälso- och sjukvårdens anpassning till en god och nära vård. I Norrbotten har kommunförbundet och regionen gemensamt tagit fram en målbild och strategi som bygger på att en stärkt primärvård, som tillhandahålls av både regioner och kommuner, utgör basen i den nära vården. Den specialiserade vården behöver ställas om till öppnare vårdformer och erbjudas på nya sätt. Norrbottningarna ska ges förutsättningar för en mer jämlik och jämställd hälsa. För att Region Norrbotten och länets kommuner ska kunna möta framtidens utmaningar och medborgarnas behov och förväntningar har målbilden i strategin utarbetats ur ett medborgarperspektiv. Strategin är skriven ur ett verksamhetsperspektiv och ska konkretisera målbilden. Den ska peka ut riktningförändringar och skapa handlingskraft i verksamheterna och därigenom öka takten i omställningsarbetet. För att kunna genomföra de riktningförändringar som krävs för omställningen till nära vård och därmed en personcentrerad vård är det viktigt att skapa förutsättningar för genomförande i verksamheterna. Förutsättningar som stärkt samverkan, modigt ledarskap, attraktiv och hållbar arbetsmiljö och bästa tillgängliga kunskap har stor påverkan på omställningstakten.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att anse motionen besvarad

9. Fallolyckor hos äldre – Kalix AK

Fallolyckorna hos vår äldre befolkning är en av indikatorerna som folkhälsomyndigheterna valt att mäta.

Fallolyckorna är vanligare bland kvinnor, sammanlagt vårdades 101 821 patienter i slutenvård eller specialiserad öppenvård.

Risken för fall bland äldre går att förebygga. Där är den fysiska aktiviteten oerhört viktig, främst då med balansövningar och styrketräning. Även hälsosamma matvanor och en säker miljö är av stor betydelse. Det finns även läkemedel som gör att fallrisken ökar.

Som det ser ut nu så har många äldre dålig balans och skadar sig ofta vid fall i ordinarie boende eller på ett särskilt boende. Att få stärka sin fysiska förmåga gör även att de äldre mår bättre psykiskt.

Jag yrkar:

- 9:1 att balansövningar och anpassad muskelträning erbjuds till de äldre över 65 år,
- 9:2 att kontakt med dietist ska erbjudas,

- 9:3 att läkemedelsgenomgångar ska göras mer regelbundet,
9:4 att begreppet en säker utomhus och inomhus miljö för de äldre lyfts både i kommuner och regioner,
9:5 att fysioterapeuter och arbetsterapeuters förebyggande arbete med äldre stärks,
9:6 att Kalix arbetarekommun antar motionen som sin egen,
9:7 att Kalix arbetarekommun beslutar att skicka motionen till 2023 års distriktskongress, samt
9:8 att om Kalix arbetarekommun avslår motionen skicka in motionen som enskild till 2023 års distriktskongress.

Anette Wernersson Kalix framtids tvärfackliga S förening.

Kalix arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att bifalla motionen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 9

Distriktsstyrelsen delar motionärens mening om att dålig balans och fallolyckor gör att många äldre skadar sig och att både vården och samhället i stort måste göra mer för att förebygga detta. Däremot anser distriktsstyrelsen att alla äldre inte kan behandlas som en homogen grupp och utan att åtgärder måste utgå från individen eller medicinsk diagnos. Exempelvis genomförs redan idag årliga läkemedelsgenomgångar för äldre som är förskrivna fem eller fler läkemedel. Motionen framhåller också vikten av att säkerställa en säker inomhus och utomhus miljö vilket distriktsstyrelsen anser vara en positivt men menar också att begreppet säker miljö kan tolkas olika beroende på vem som betraktar miljön och det är därför viktigt att en översyn av miljöer lyfts och görs i samråd med lokala pensionärsråd och råd som hanterar frågor rörande funktionsvariationer. Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens slutsats att fysioterapeuter och arbetsterapeuter är viktiga yrkesgrupper för att förebygga och rehabilitera fallolyckor. Därför bör dessa yrkesgruppers arbete med prevention av fallolyckor stärkas.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

- Att avslå att-sats 9:1-9:2 och 9:4,
Att anse att-sats 9:3 besvarad, samt
Att bifalla att-sats 9:5

10. Vart tar alla patienter vägen? – Kalix AK

Vårdplatser gapar tomma, personal flyr regioner, avdelningar slås ihop och stängs på grund av att vårdpersonal saknas.

På hälsocentralerna tar telefontiderna slut ibland 5 minuter över 08.00 personal saknas. Vart tar då alla patienter som är i behov av sjukvård vägen? I de flesta fall

uppsöker de akuten eller i värsta fall avstår de från att uppsöka sjukvården. Akutsjukvården blir överbelastat med långa väntetider som följd. Sjuka människor ligger hemma, ibland ensamma och om de har tur finns så finns det anhöriga i närheten.

Men det är inte bara akutmottagningarna som drabbas. Kommunernas hemtjänst blir oerhört hårt drabbad. Där är redan personalbristen gigantisk i hela Sverige. Men det är främst de mindre kommunerna med ålderstigen befolkning som drabbas hårdast. Hemtjänsten är en verksamhet som har förändrats otroligt mycket senaste åren. Brukarna är ofta multisjuka, vårdtyngden ökar, antalet som behöver insatser i ordinarie boende ökar. Kommer beviljade bistånd så ska de utföras. Där finns inga begränsningar.

Att det saknas personal saknar betydelse. Det måste komma mer riktade pengar som ska täcka upp i kommuner och regioner så att det finns personal.

En enorm samvetsstress finns hos personal som konstant arbetar under för hög arbetsbelastning. Risken för att missa något eller att felprioritera en patient, eller vårdtagare ökar.

Jag yrkar:

- 10:1 att samverkan mellan kommuner och regioner måste stärkas,
- 10:2 att personal i kroniskt underbemannade verksamheter ska få risktillägg varje månad,
- 10:3 att riktade stadsbidrag till hemtjänsten i kommunerna som bör öka efter kommunernas behov,
- 10:4 att riktade statsbidrag kommer hälsocentraler till godo för att kunna bedriva mer förebyggande hälso- och sjukvård,
- 10:5 att vårdplatserna i regionerna måste öka,
- 10:6 att Kalix arbetarekommun antar motionen som sin egen,
- 10:7 att Kalix arbetarekommun beslutar att skicka motionen till 2023 års distriktskongress, samt
- 10:8 att om Kalix arbetarekommun avslår motionen skicka in motionen som enskild till 2023 års distriktskongress.

Anette Wernersson Kalix framtids tvärfackliga S förening.

Kalix arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att bifalla att-sats 1.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 10

Motionären sätter fingret på de utmaningar hela den offentliga sektorn står inför gällande kompetensförsörjning och som kommer att kräva nya och förändrade arbetssätt för att även fortsättningsvis kunna erbjuda norrbottningarna en verksamhet av hög kvalitet.

Distriktsstyrelsen delar motionärens bild att samverkan mellan kommuner och regioner behöver stärkas för att undvika att våra sköra äldre far illa när de bOLLAS

mellan olika instanser. Regioner och kommuner ställer om sina verksamheter i riktningen mot nära vård med ambitionen att uppnå en mer personcentrerad vård med patienten i centrum. Det är bra och helt nödvändigt för att klara morgondagens vård och omsorg.

När det gäller risktillägg för personal i kroniskt underbemänskade verksamheter är vår mening att arbetsgivarna behöver jobba med att förbättra arbetsmiljön för att komma tillrätta med de utmaningar som finns, inte gå mot lönetillägg för att kompensera en arbetsmiljö som inte är tillfredställande.

Gällande riktade statsbidrag är vår linje att dessa behöver minska till förmån för generella för att kommuner och regioner själva ska ha rådighet att bedöma vilka områden som behöver stärkas utifrån behov snarare än nationella direktiv. Detta ställningstagande gäller såväl den kommunala hemtjänsten som det hälsofrämjande arbetet på hälsocentralerna även om båda områdena är viktiga för länets befolkning och behöver stärkas.

Vi ser att den nuvarande regeringen inte tar ansvar för de ökade kostnader som kommuner och regioner står inför vilket är ytterst problematiskt och riskerar att leda till kraftigt sämre kvalitet välfärdsverksamheterna. SKR har aviserat att det behövs tillskott i storleksordningen 20 miljarder medan regeringen endast tillskjuter mindre än hälften av detta.

Ett intensivt arbete pågår för att öka regionens disponibla vårdplatser. Antalet fastställda vårdplatser är desamma som tidigare, utmaningen är att bemanna dessa vilket är problematiskt idag. Det krävs åtgärder på kort och lång sikt för att komma tillrätta med problematiken inte minst genom att förbättra regionens arbetsgivarlöfte.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att avslå att-sats 10:1-10:4

Att anse att-sats 10:5 besvarad

11. Tillför mer pengar till Barn- och ungdomspsykiatri, BUP – Luleå AK

Allt fler unga mår dåligt. En undersökning som folkhälsomyndigheten (FHM) gjorde 2021 påvisade att psykiska ohälsan var utbredd bland unga tjejer och killar. Bland de tjejer som svarade på FHM:s undersökning\enkät uppgav 71 procent att de led av psykiska besvär, motsvarande 45 procent bland killarna. Dessa siffror visar att vi måste göra krafttag för att minska den psykiska ohälsan.

Samtidigt som den psykiska ohälsan växer bland ungdomar, växer också köerna till BUP. Detta leder till att de tar längre tid för unga att få hjälp. Dessutom blir arbetsbelastningen hög för personalen på BUP. För att minska den psykiska ohälsan

bland unga och förbättra arbetssituationen för personalen på BUP måste vi tillföra mer resurser till Barn- och ungdomspsykiatri.

Jag yrkar:

- 11:1 att Socialdemokraterna Norrbotten verkar för att tillföra mer pengar till Barn- och Ungdomspsykiatri, BUP,
- 11:2 att Innerfjärdarnas S-förening antar motionen som sin egna och skickar den vidare till Luleå Arbetarekommuns Representantskap,
- 11:3 att Luleå Arbetarekommun antar motionen som sin egna och skickar motionen vidare till Socialdemokraternas Norrbottens Distriktskongress 2023, samt
- 11:4 att Socialdemokraterna Norrbotten antar motionen som sig egna och skickar den vidare till Socialdemokraternas partikongress 2025

Luleå 2022-11-01

Erika Frank

Luleå Arbetarekommuns representantskap bifaller motionen i sin helhet.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 11

Vi delar motionärens mening att det krävs ytterligare åtgärder för att stärka arbetet med de ungas psykiska hälsa. Under de senaste åren har vi sett en utveckling där fler unga söker vård och uppvisar psykisk ohälsa. Professionens beskrivning av orsaken är såväl omgivningen som att de unga idag har större krav på sig själva för att prestera och passa in.

Tillsammans med kommunerna följer regionen utvecklingen och vi ser behov av ytterligare insatser och resurstillskott för att möta ökade behov och utveckla andra arbetssätt för att möta ungas psykiska ohälsa.

BUP har en viktig roll och har under lång tid inte kunna möta det ökade behovet av utredningar, undersökningar och behandlingar. Verksamheten brottas även med stora utmaningar för kompetensförsörjningen i länet. Region Norrbotten har tillsammans med LTU under de kommande åren en målsättning att starta ett psykologprogram. Detta kan innebära att vi får tillgång till fler utbildade psykologer. Regiongruppen har under mandatperioden lyft frågan i både interpellationer och motion om behovet av ökade satsningar. Vi ser att en god hälsa innefattar många olika delar även den psykiska hälsan. Därför ser vi arbetet med att minska den psykiska ohälsan hos barn och unga som särskilt prioriterat. Det finns ett stort behov av att hitta enklare vägar in till sjukvården för människor som lever med psykisk ohälsa. Det förebyggande arbetet ska förstärkas genom satsningar på

ungdomsmottagningarna samt att barn- och ungdomspsykiatrien måste ges förutsättningar för att korta köerna. Det behöver bli enklare att få en första kontakt med vården.

Psykisk ohälsa har varit ett växande samhällsproblem under lång tid. För att bryta utvecklingen är det viktigt att tidigt uppmärksamma och förebygga skillnader i hälsa, utveckling och uppväxtmiljö hos barn och unga.

Den socialdemokratiska regeringen fördubblade de pengar som riktas till området psykisk hälsa, från en miljard till över två miljarder kronor under 2022. Pengar som bland annat har gått till suicidpreventivt arbete, ungdomsmottagningar, elevhälsa och till barn- och ungdomspsykiatrien.

Socialdemokraterna påbörjat ett stort arbete med att ta fram en nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention, samt ett nationellt hälsovårdsprogram för barn och unga som ska bidra till att fler med psykisk ohälsa fångas upp tidigt. Mer pengar är inte hela lösningen men en viktig åtgärd för att kunna säkra vården.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att bifalla motionen

12. Psykisk hälsa – Arvidsjaur AK

Personer med psykisk ohälsa, NPF-diagnoser, socialt utanförskap, missbruksproblematik och kommunikationshinder (invandrare, dyslexi) som har svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingen behöver få stöd i uppdraget att identifiera och komma i kontakt med dessa grupper för att kunna stötta dem till anställningar med lönestöd. Andra aktörer så som kommuner behöver ha ett samordnande ansvar för att identifiera och stötta personerna att komma i kontakt med Arbetsförmedlingen för att få en bedömning om lämpliga insatser som kan leda till osubventionerad eller subventionerad anställning i någon form. Det är särskilt svårt för personer som står mellan den reguljära arbetsmarknaden och de kommunala sysselsättningsinsatserna då varken Arbetsförmedlingen eller kommunen har ansvar för denna grupp.

Tidigare har 55 personer inom gruppen identifierats sakna sysselsättning/anställning i Arvidsjaur. Utöver dessa hade cirka 45 personer insatser i kommunens dagligverksamhet. Det visar att det finns ett stort antal personer som befinner sig mellan den reguljära arbetsmarknaden och någon form av sysselsättning/anställning i gruppen.

Forskningen visar att den finns en stor skevhet mellan män och kvinnor där avsevärt fler män än kvinnor har kommunal sysselsättning. Detta är mer tydligt i mindre kommuner där det finns en mindre mängd verksamheter att erbjuda sysselsättning

inom samt att de ekonomiska förutsättningarna är mindre än i stora kommuner där ekonomiska prioriteringar enklare kan göras.

Motivering

Vi vill förbättra situationen för personer med psykisk ohälsa, NPF-diagnoser, socialt utanförskap, missbruksproblematik och kommunikationshinder (invandrare, dyslexi) att underlätta för mindre kommuner och lokala arbetsförmedlingar att identifiera och stötta denna grupp av personer till varaktig sysselsättning och en förankring på arbetsmarknader med arbetsmarknadspolitiska insatser och lönestöd.

Vi yrkar:

- 12:1 att Socialdemokraterna arbetar för att stärka den lokala arbetsförmedlingen resurser i form av personal för att möta upp behovet av stödjande insatser,
- 12:2 att Socialdemokraterna arbetar för att kommunerna får en lagstadgad skyldighet att identifiera denna grupp individer och ansvar att initiera kontakten med arbetsförmedlingen,
- 12:3 att Socialdemokraterna arbetar för att rikta statligt ekonomiskt stöd till små kommunerna för att bygga upp en verksamhet som ansvarar för gruppen som befinner sig mellan den reguljär arbetsmarknaden och kommunal dagligverksamhet till en varaktig anställning med lönestöd,
- 12:4 att Arbetarkommunen Socialdemokraterna i Arvidsjaur ställer sig bakom denna motion och antar den som sin egen, samt
- 12:5 att Socialdemokraterna Arvidsjaur skickar motionen vidare till distriktsårskongressen

Arvidsjaur den 6/12–2022

Agneta Starefeldt

Kenneth Lindmark

Arvidsjaur Arbetarekommuns medlemsmöte beslutade den 14/12 2022 att anta motionen i sin helhet som egen och skicka motionen till Distriktsårskongressen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 12

Arbetsförmedlingen har idag på många orter endast personal på plats för bokade besök. Individerna som motionären skriver om kan ha svårt att själv initiera och boka dessa besök, därför viktigt att vi socialdemokrater arbetar för att Arbetsförmedlingen ska finnas tillgänglig i varje kommun. Det skulle även gynna andra arbetssökande.

Distriktsstyrelsen menar att intentionen att lagstadga kommunens skyldighet i att-sats 2 är bra, men vår bedömning är att det inte alltid är Arbetsförmedlingen som är rätt instans. Det finns andra, ex Samordnings-förbundet, som kan vara ett bättre alternativ för den enskilde. Ett statligt stöd till kommuner för att bygga upp en verksamhet för de som befinner sig långt från arbetsmarknaden skulle gynna både individen och samhället.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att bifalla att-sats 12:1 och 12:3

Att avslå att-sats 12:2

13. Funktionsnedsättning – Arvidsjaur AK

Personer som går från aktivitetsersättning till sjukersättning

Personer mellan 19 och 29 år som har en sjukdom eller en funktionsnedsättning och som inte kan arbeta heltid under minst ett år kan ansöka om aktivitetsersättning hos Försäkringskassan. Från de att personer fyller 30 år upphör möjligheten till aktivitetsersättning och personen behöver ansöka om sjukersättning.

Försäkringskassans nuvarande regelverk skapar problem för personer som går från aktivitetsersättning till att ansöka om sjukersättning. Under handläggningstiden för bedömning om möjlighet till sjukersättning hänvisas den enskilde att ansöka om *sjukpenning i särskilda fall* i avvaktan på beslut om sjukersättning. Handläggningstiden beräknas ta upp till fyra månader eller längre. Ersättningen; Sjukpenning i särskilda fall är dock oftast betydligt lägre vilket innebär att personen måste ansöka om försörjningsstöd hos kommunen fram till dess att beslutet om sjukersättning är klart. När beslut om sjukersättningen är fattat så utbetalas den retroaktivt vilket gör att försörjningsstödet ska återbetalnings till kommunen. Detta skapar oro och upplevs som svårt då personerna oftast har funktionsnedsättningar som gör det svårt att själv klara av processen fram till beslut. Det i sig kan även skapa en känsla av misslyckande vilket kan öka på ohälsan.

Motivering

Processen för personer som haft aktivitetsersättning och som prövas mot sjukersättning behöver förenklas och ge dem en trygg och kontinuerlig ersättningsnivå.

Vi yrkar:

13:1 att Socialdemokraterna arbetar för att aktivitetsersättningsnivån ska fortsätta intill beslut om sjukersättning är klart,

13:2 att Socialdemokraterna arbetar för att förenkla processen vid ansökan om sjukersättning,

- 13:3 Socialdemokraterna arbetar för Försäkringskassan ska ha en uttalad skyldighet att stödja personer med funktionsnedsättning att ansöka om ersättningar,
- 13:4 att Arbetarkommunen Socialdemokraterna i Arvidsjaur ställer sig bakom denna motion och antar den som sin egen, samt
- 13:5 att Socialdemokraterna Arvidsjaur skickar motionen vidare till distriktsårskongressen.

Arvidsjaur den 6/12–2022

Agneta Starefeldt

Kenneth Lindmark

Arvidsjaur Arbetarekommuns medlemsmöte beslutade den 14/12 2022 att anta motionen i sin helhet som egen och skicka motionen till Distriktsårskongressen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 13

Motionen belyser en inbyggd stelhet i våra system som påverkar bland annat människor med funktionsnedsättning negativt. Lägg där till att det inte är en självklarhet att dessa individer har e-legitimation vilket försvårar kontakt med myndigheter ytterligare. Att behöva ansöka om försörjningsstöd på grund av långa handläggningstider på Försäkringskassan innebär problem för den enskilde och ökad arbetsbelastning på kommunens socialtjänst. Detta är en viktig motion som Distriktsstyrelsen står bakom. Vad avser förenklad process vid ansökan om sjukersättning så är det i linje med det arbete som Socialdemokraterna nationellt arbetat med under lång tid, se exempelvis ”En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet” (SOU 2021:69), och 13:2 anses därför besvarad.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att bifalla att-sats 13:1 och 13:3, samt

Att anse att-sats 13:2 besvarad

14. Mammografiundersökning – Arvidsjaur AK

I dagsläget finns ingen möjlighet till mammografiundersökning i inlandet - A-kommunerna. Tidigare kom mammografibussen regelbundet och erbjöd kvinnor undersökningen. Det är klarlagt att regelbundna mammografiundersökningar gör att cancer upptäcks tidigt och behandling kan sättas i med bra resultat.

Nu och framöver kommer ingen mammografiundersökning att erbjudas i A-kommunerna (Arjeplog/Arvidsjaur). Detta innebär att kvinnor på dessa orter behöver åka till Piteå för mammografiundersökning, en resa på 25-50 mil tur och retur för en undersökning som tar 15 minuter. Detta innebär onödig miljöpåverkan, inkomstbortfall och kan innebära att kvinnor avstår från att genomföra undersökningen med ökad oupptäckt sjukdomsrisk som följd.

Vi yrkar:

- 14:1 att regionen tillser att mammografiundersökning erbjuds i Arjeplog/Arvidsjaur,
- 14:2 att AK Socialdemokraterna Arvidsjaur skickar motionen vidare till distriktsårskongressen, samt
- 14:3 att AK Socialdemokraterna Arvidsjaur ställer sig bakom denna motion och antar den som sin egen.

Arvidsjaur 2022-12-05

Gunilla Bäckström, Susanne Lindberg, Margareta Pohjanen, Kristina Taimi.

15. Fler mammografibussar – Älvsbyns AK

Tidigare hade kvinnor i Norrbottens inland tillgång till mammografibuss i sin hemkommun, en viktig hälsofrämjande åtgärd som nu är bortprioriterad. En buss finns kvar i nuläget, vilket inte är tillräckligt för att täcka behovet.

Det känns orimligt att kvinnor i Arjeplog ska ta ledigt från sina arbeten en hel dag och åka fram och tillbaka till Piteå, 44 mil, för en 10 minuter lång undersökning.

Även för kvinnor i Älvsbyn blir det kännbart. Det innebär att de måste ta ledigt från sina arbeten cirka en halv dag, samt åka 11 mil tur och retur. För äldre kvinnor som har kommit till en ålder där risken att drabbas av bröstcancer är högre, kan den långa resan kännas alltför jobbig.

Följden blir att många kvinnor kommer att strunta i dessa viktiga undersökningar, vilket leder till att antalet bröstcancerfall kommer att öka, med medföljande höga behandlingstkostnader. Det innebär också att antalet dödsfall i sviterna av bröstcancer kommer att öka.

Många kvinnor, som trots allt åker till mammografiundersökningarna, kommer förmodligen att köra egen bil för att snabbare kunna vara tillbaka på sina arbeten, vilket ökar utsläppen och är negativt för vår miljö.

Därför yrkar jag:

- 15:1 att Distriktsårskongressen beslutar uppdra åt regionpolitikerna att verka för att återinföra mammografibussarna i Norrbotten.

Älvsbyn 2022-12-03
Vivi-Ann Larsson Hammar
Älvsbyns arbetarekommun

**Älvsbyns arbetarekommun har vid sitt medlemsmöte 2022-12-05
Beslutat att bifalla motionen och anta den som sin egen.**

Distriktsstyrelsens utlåtande över motionerna 14 och 15

Ur ett nationellt och internationellt perspektiv är deltagandet för hälsoundersökning med mammografi i Norrbotten mycket högt. Av de som kallas deltar i snitt cirka 85 procent av kvinnorna. Av de som kallas till screening selekteras i snitt cirka 1,8 procent ut till klinisk undersökning.

Socialstyrelsen har tagit fram en rekommendation och ett bedömningsunderlag för nationellt screeningprogram för bröstcancer. Syftet med rekommendationen är att nå en nationell samordning och samsyn när det gäller screening för bröstcancer och på så sätt skapa förutsättningar för en jämlik vård.

Allt fler regioner går mot att kvinnor i åldern 40-54 år screenas var 18:e månad, medan de äldre kvinnorna i åldern 55-74 år screenas vartannat år som ett första steg i att införa individanpassad screening. Detta för att möta upp Socialstyrelsens förändrade rekommendationer och resultaten av de pågående kliniska studierna. Mammografivagnar gör det inte möjligt att erbjuda individuellt anpassad screening. Dels kan inte yngre kvinnor eller de som bedöms ha högre risk att insjukna i bröstcancer kallas med tätare intervall och dels är det svårt att införa framtida ny teknik för mammografi så som tomosyntes (3D-mammografi), MR-bröst och ny ultraljudsteknik.

De fasta mammografienheterna är mer driftsäkra och ger fördelar genom ett bättre samarbete med den kliniska mammografiverksamheten samt övrig röntgenverksamhet. Dessutom ger fasta enheter en bättre arbetsmiljö vilket gör det lättare att rekrytera och behålla en yrkesgrupp som regionen idag har brist på.

Den längre resvägen som motionärerna lyfter för till exempel A-kommunerna är problematisk men bedöms inte vara avgörande, då undersökningen sker med långa intervall och kvinnor istället fått enklare att själv kunna välja en dag och tid för undersökning. En är därmed inte beroende av när vagnen befinner sig på en viss ort. Sammantaget bedöms fördelarna med fasta enheter utifrån kvalitet och möjlighet till individuellt anpassad screening överväga. En ökad möjlighet att själv bestämma tidpunkt för undersökning och därmed samordna med övriga ärenden borde kunna minska en negativ miljöpåverkan.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att anse motion 14 besvarad

Att avslå motion 15

16. Inför PSA-screening för män över 50 år – Kalix AK

Prostatacancer är den vanligaste cancerformen hos svenska män. Årligen upptäcks cirka 9 000 nya fall och omkring 2 500 avlider varje år. Många män märker inte själva av några symptom på att de har fått sjukdomen. Dessutom är prostatacancer svår att diagnostisera.

Tidig upptäckt av sjukdomen är mycket viktig eftersom chanserna att överleva den då ökar. En PSA screening erbjuder män, som ofta inte gärna söker vård, en möjlighet att slippa ta initiativ till en vårdkontakt. Det är möjligt att med ett enkelt PSA-test få en indikation på om det finns risk för att man bär på sjukdomen. Män över 50 år bör därför testas med ett PSA-prov även om de inte har några symptom. En PSA-test kan vara skillnaden mellan ett längre liv eller en tidig död, för vissa.

Jag yrkar därför:

- 16:1 att region Norrbotten inför PSA-screening för alla män över 50 år,
- 16:2 att Kalix arbetarekommun antar motionen som sin egen,
- 16:3 att Kalix arbetarekommun beslutar att skicka motionen till 2023 års distriktskongress, samt
- 16:4 att om Kalix arbetarekommun avslår motionen skicka in den som enskild till 2023 års distriktskongress

Dan Brännmark Kalix Framtids Tvärfackliga S förening

Kalix arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att bifalla motionen.

17. Inför allmän screening för män för att undvika prostatacancer – Överkalix AK

Allt för många män drabbas idag av prostatabesvär och för många finns det i deras släkt. Den oro som uppstår för många personer – kommer jag att drabbas eller är mina besvär lindriga och behöver ej någon större medicinsk insats.

Att ta ett PSA-prov idag säger inte så mycket, än att om man följer det över tid och värdet ökar, att man då kan komma under medicinsk behandling.

PSA-proven missar idag 30-50 procent av alla behandlingskrävande cancerfall.

Jag yrkar:

- 17:1 att Män med besvär med prostatan skall erbjudas screening alternativt

ett blodprov Stockholm3 (ett blodprov som används frekvent i Mälardalsområdet och är ett blodprov för tidig upptäckt av behandlingskrävande prostatacancer.)

Bengt-Erik Rolfs
Överkalix Arbetarekommun

Distriktsstyrelsens utlåtande över motionerna 16 och 17

Frågan om allmän screening har varit aktuell under flera år. Socialstyrelsen uttalade sig 2018 genom att säga nej till allmän screening för prostatacancer eftersom nyttan med screening med enbart PSA-prov inte tydligt övervägde de negativa effekterna på befolkningsnivå. Regeringen gav samtidigt RCC (regionalt cancercentrum) i samverkan uppdraget att stötta regionerna i att organisera den befintliga omfattande PSA-testningen. Försök har genomförts i andra regioner med Organiserad prostatacancertestning (OPT) vilket innebär enligt Socialstyrelsens definition att män får tydlig information om blodprovet prostataspecifikt antigen (PSA) och dess för- och nackdelar och därefter tar individuella beslut om att testa sig eller inte.

Den nya modellen med OPT, organiserad prostatacancertestning går kortfattat ut på att tidigt kunna upptäcka och behandla prostatacancer genom en strukturerad användning av PSA i kombination med efterföljande utredning i form av ytterligare blodprov, magnetresonanstomografi av prostata och/eller biopsi vid fynd av förhöjda PSA-värden.

Norra sjukvårdsregionen med regionerna Norrbotten, Västerbotten, Jämtland – Härjedalen och Västernorrland kommer från och med 2023 att införa OPT – Organiserad prostatacancertestning. Det innebär att det kommer att finnas ett gemensamt kansli som ansvar för att hantera utskick, svar och uppföljning samt att registrering införs vid Regionalt cancercentrum Norr som finns i Umeå. Region Norrbotten har sedan några år en modell med erbjudande om organiserad prostatacancertestning i samband med hälsosamtalet för 50- och 60-åringar och inför även testning inledningsvis till män i åldrarna 50 och 56 år och testningen är avgiftsfri.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att anse motionerna 16-17 besvarade

18. Om tekniska hjälpmedel inom diabetesvården – Övertorneå AK

I dagens samhälle finns det ca 500 000 diabetiker i Sverige. Ca 20-40 % av dessa personer får problem med njurarna, diabetiker har också lättare att få nervskador i

fötter och försämrad blodcirkulation. Sedan har man även lättare att få synskador pga förändringar på näthinnan, komplikationerna är många som en diabetiker lättare kan få jämfört med en frisk person, hjärt-kärlsjukdomar är en stor del där är det 2-3 gånger större chans att få hjärtinfarkt jämfört med en frisk person. Samma sak är det när det kommer till njurarna. Kortfattat har man diabetes så har man mycket lättare att få flera följsjukdomar och komplikationer än om man är frisk.

Jag föreslår därför att förskrivning av tekniska hjälpmedel som cgm (kontinuerlig glukosmätare) freestyle libre och insulinpumpar ska förskrivas till fler personer, för att på det sättet så kan en person som har en svårinställd diabetes få den lättare i balans dvs personen får en bättre levnadsstandard eftersom man lättare har koll på sitt blodsocker utan att behöva sticka sig i fingrarna hela tiden. Efter en kort tid så får man väldigt ont i fingertopparna, vilket i sin tur leder till att många struntar i att kolla blodsockret, och det betyder att ligger man högt och gör det under en längre tid så blir det ännu lättare att du får komplikationer som också kostar mer för samhället än att förskriva en cgm t.ex. och eventuellt pump om personen behöver det.

Fördelen med dom tekniska hjälpmedlen är att du har lättare att ha kontroll oavsett hur sockret ligger och då kunna korrigera om det behövs mera insulin så att man hamnar på en bra nivå snabbare vilket i sin tur minskar risken för problem i framtiden som kostar samhället oerhört mycket.

Jag yrkar därför:

- 18:1 att fler diabetiker i Norrbotten skall erbjudas tekniska hjälpmedel som cgm och insulinpumpar,
- 18:2 att tekniska hjälpmedel görs till förstahandsval för blodsockermätning för diabetiker i Norrbotten,
- 18:3 att kostnaden för ovanstående utreds och medel för detta reserveras i regionens budget, samt
- 18:4 att Övertorneå arbetarkommun bifaller ovanstående yrkanden, antar motionen som sin egen och sänder den vidare till partidistriktet i Norrbotten.

Övertorneå i november 2022

Malin Kondor

Övertorneå arbetarekommun har på sitt medlemsmöte 20221211 behandlat denna motion. Medlemsmötet beslutade att anta motionen som sin egen och att skicka den vidare till distriktets årskongress 2023.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 18

Motionären lyfter en mycket viktig fråga om diabetikers rätt till hjälpmedel för att behandla och mildra sin sjukdom. Distriktsstyrelsen delar helt motionärens vilja att fler patienter ska kunna nyttja tekniska hjälpmedel i den egenvård som kroniska patienter genomför varje dag för att behandla sin sjukdom men menar också att det ytterst är läkaren eller den medicinska professionen som utifrån diagnos och behovsprövning måste avgöra vilka hjälpmedel, medicinsk utrustning och mediciner som varje individ behöver ha tillgång till. Region Norrbottens riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel tas fram av professionen som i sin tur bygger dessa på socialstyrelse nationella rekommendationer och riktlinjer för förskrivning av denna typ av utrustning. Detta så att förskrivningen utifrån patientens behov och diagnos blir lika i hela länet. Motionären lyfter också frågan om att regionen skall avsätta medel i budget för att möjliggöra att fler får tillgång till teknisk utrustning. Även här delar distriktsstyrelsen motionärens ambition och menar att kostnaden som enskild orsak aldrig ska avgöra vilken behandling en patient får och därför är budgetfrågan sekundär. Distriktsstyrelsen anser därför att distriktskongressen ska anse motionen besvarad.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att anse motionen besvarad

Samhällskontraktet

Föredragande: Fredrik Lundh Sammeli, Nina Waara, Mats Taaveniku, Ida Karkiainen, Mats Abrahamsson och Patrik Lundström

19. Ett ojämnt pensionssystem – Kalix AK

Drygt halva slutlönen i pension är vad den som arbetat i ca 47 år får. Den som arbetat ett normalt långt arbetsliv får inte ens hälften av slutlönen i den inkomstgrundande pensionen.

Det är inte värdigt att de som arbetat främst i offentlig sektor, i kvinnodominerade låglöneyrken, ska bli så kallade fattigpensionärer efter ett långt arbetsliv. Ingen som arbetat ett helt liv ska behöva leva på garantipension.

Pensionerna måste höjas för de som arbetat ett helt liv. Som det ser ut nu så är pensionerna fruktansvärt ojämnställda beroende på vad du arbetat med

Kvinnor har betydligt lägre pensioner än män och värst är det för kvinnor i arbetaryrken i välfärden. Det borde var självklart att vi ska sträva mot ett mer jämställt samhälle.

Pensionerna bör vara minst 72 procent av slutlönen.'

Pensionssystemet blev inte som det var tänkt och då måste det rättas till.

Jag yrkar:

- 19:1 att pensionssystemet ses över,
- 19:2 att en strävan på att pensionerna ska vara 72 procent eller mer av slutlönen måste fortgå,
- 19:3 att pensionsavgiften bör höjas med 2-3 procentenheter,
- 19:4 att den första avgiftshöjningen ska även ge en retroaktiv ökning av redan intjänade pensionsrätter,
- 19:5 att pensionssystemet måste bli mer jämställt,
- 19:6 att Kalix arbetarekommun antar motionen som sin egen,
- 19:7 att Kalix arbetarekommun beslutar att skicka motionen till 2023 års distriktskongress, samt
- 19:8 att om Kalix arbetare kommun avslår motionen skicka in motionen som enskild till 2023 års distriktskongress.

Anette Wernersson Kalix framtids tvärfackliga S förening.

Kalix arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att bifalla att-satserna 1-3 och 5-8.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 19

Distriktsstyrelsen delar motionärens hållning, pensionerna ska fortsätta att höjas. För oss socialdemokrater är det viktigt att ta tillbaka kontrollen över välfärden och säkerställa att alla har en pension som det går att leva på.

Vi har under åren i regeringsställning gjort mycket för att förbättra pensionerna, både på kort och lång sikt. Vi har bland annat infört pensionstillägget och trygghetspension, höjt garantipensionen samt förbättrat bostadstillägg för pensionärer. Det har också varit viktigt att avskaffa den orättvisa beskattning på pension som högerpartierna både införde och gång på gång återskapat med deras förda politik. Pension är uppskjuten lön och ska beskattas lika.

Pensionssystemet är redan idag under ständig översyn och förbättringar görs över tid för att vårda och utveckla systemet utifrån pensionsöverenskommelsens principer. Idag är pensionssystemet i sig könsneutralt, orättvisan som finns mellan män och kvinnor gällande utbetalda pensioner, speglar framför allt den orättvisa som finns inom arbetslivet. Något som måste förändras såväl genom lagstiftning som i arbetet mellan arbetsmarknadens parter för ökad jämställdhet och bättre villkor på arbetsmarknaden.

Socialdemokraterna har sedan tidigare ett tydligt mål att den samlade pensionen för vanliga löntagare ska vara minst 70 procent av slutlönen. Detta är en linje vi driver i kombination med höjd pensionsavgift. Exakt var avgiften ska landa ser inte

distriktsstyrelsen som en fråga för en distriktskongress att fatta beslut om, utan avgiften ska höjas till den nivå som krävs för att nå målet. I arbetet som pågår kring höjd avgift finns redan frågan om retroaktiv ökning med som partiets linje. Motionären lyfter viktiga frågor på pensionsområdet, som alla är i linje med partiets politik på området och därför kan att-satserna besvaras.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

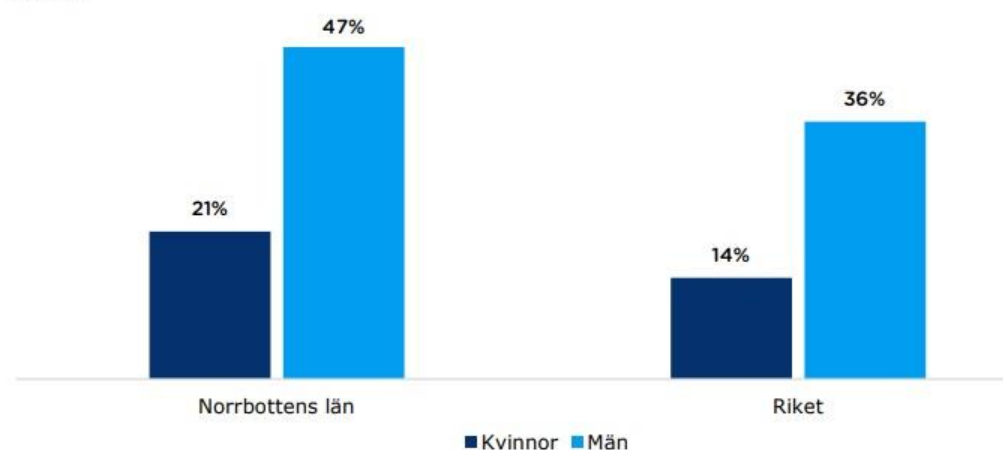
Att anse motionen besvarad

20. Kommuners möjlighet att frivilligt öka sitt flyktingmottagande – Luleå AK

I Norrbotten har vi ett demografiskt bekymmer, befolkningen blir hela tiden äldre och äldre. I Norrbotten var det endast tre kommuner som ökade i antal föregående år 2022. Luleå, Boden och Piteå. Alla andra kommuner i Norrbotten minskade befolkningen i antal. Under 2000 talet har antal invånare i länet endast vuxit i perioder av ökat mottagande.

Samtidigt har kommunerna ett stort behov av arbetskraft efter pensionsavgångar och det kommer också att behövas mycket arbetskraft i Norrbotten i samband med företagsetableringarna. Vi har en mycket god arbetsmarknad i Norrbotten och två år efter avslutat etableringsprogram har fler kommit i arbete i Norrbotten än i resten av Sverige.

Figur 27. Andelen nyanlända i arbete eller studier två år efter avslutad insats inom etableringsuppdraget, per kön

Källa: Arbetsförmedlingen, bearbetning av Ramboll. Statistiken avser år 2021.

47 % av männen som slutfört etableringen mot 36 % av männen i riket som helhet har kommit i arbete, samt 21 % av kvinnorna mot 14% av kvinnorna i riket som helhet.

I Norrbotten idag uttrycker kommuner att de bedömer att de själva skulle ha utrymme att höja sitt mottagande. Men idag i mottagandet har Länet som helhet ett mottagande på 3,6% av mottagandet ifrån landet som helhet. För Norrbotten har länstalet varit inför 2023 exempelvis 297 personer. Det innebär att en del kommuner har ett kommunalt med planerat mottagande på tex. 5 personer. Med den nya regeringen, sänks kvotflyktningmottagandet också vilket gör att mottagandet i länet nu planeras bli hälften så stort.

Kommunerna själva har utanför schabloner och uppskattad tilldelad % till ett län, en större möjlighet att själva uppskatta sin kapacitet och sina möjligheter till mottagande på orten utifrån sina lokala förutsättningar avseende tillgång på lämpliga boenden, kapacitet och arbetsmarknad på orten vilket kan variera under tid.

Jag yrkar:

- 20:1 att Socialdemokraterna verkar för en större inflyttning till Norrbottens län utifrån det större behov av arbetskraft som förväntas komma med de nya företagsetableringarna,
- 20:2 att Socialdemokraterna verkar för att omfördelning av mottagande inte enbart ska kunna ske mellan kommuner i ett län utan även med frivilliga överenskommelser, mellan olika län i landet som helhet,
- 20:3 att Socialdemokraterna verkar för att kommunerna själva i högre grad ska kunna påverka att öka sitt mottagande i enlighet med det kommunala självstyret om de själva bedömer en högre kapacitet än det tilldelade antal som migrationsverkets fördelningsmodell anger, samt
- 20:4 att Socialdemokraterna verkar för en översyn av fördelningsmodellen då exempelvis Norrbottens län har ett högre behov av inflyttning och möjlighet att ta emot nyanlända än vad nuvarande modeller anger.

Luleå 2022-11-03

Helene Geelnard

Luleå arbetarekommuns representantskap bifaller motionen i sin helhet

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 20

Norrbotten står inför stora utmaningar kopplat till den demografiska utvecklingen där färre behöver försörja fler. Lägg därtill att olika branscher i länet under lång tid kämpat med kompetensförsörjningen, vilket blir en än större utmaning då konkurrensen om arbetskraften ökar ytterligare givet länets tillväxt. Vi behöver bli fler norrbottningar, och alla prognoser gör det tydligt att det inte kommer räcka med att inrikesfödda flyttar till länet.

Internationellt har vi drivit på för ett mer solidariskt mottagande mellan alla medlemsländer i EU. På samma sätt har Socialdemokraterna också drivit på för ett mer solidariskt mottagande mellan alla kommuner i Sverige. Mottagandet har historiskt sett fördelat sig ojämnt inom Sveriges kommuner där vissa tagit ett stort ansvar och vissa försökt undgå att ta emot människor på flykt. En viss olikhet måste få finnas då kommunerna och länen har olika förutsättningar till mottagande. Här spelar faktorer som lediga bostäder och arbete roll. En viss styrning av fördelning från nationell nivå behövs. Däremot delar vi motionärens uppfattning att det måste finnas en flexibilitet mellan kommunerna i ett län att kunna fördela om mottagandet sinsemellan. När Ryssland invaderade Ukraina och Sverige tog emot människor på flykt visade kommunerna en stor vilja att hjälpa till och viss omfördelning mellan kommunerna gjordes. Med den motiveringen anser vi också att samma flexibilitet bör finnas mellan länen i Sverige genom frivilliga överenskommelser för att bättre kunna nyttja länens kapacitet.

Till skillnad från motionären anser vi inte att fördelningsmodellen i grunden bör ses över, då förändringar i stället bör byggas på frivilliga överenskommelser.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att bifalla att-sats 20:1-20:3, samt

Att avslå att-sats 20:4

21. Samhällsplanera för klimatförändringar – Älvsbyns AK

Klimatkrisen är i antågande och det finns inte mycket som tyder på att världens politiker kommer att klara av att vidta tillräckliga åtgärder för att hejda uppvärmningen nog snabbt. Därför handlade klimatmötet COP27 senast om hur världens rikaste länder behöver bereda sig på att stödja de fattigare länder som kommer att drabbas hårdast av klimatförändringarna.

Men även vi här i Sverige behöver förbereda oss för konsekvenserna av klimatförändringarna. På boverkets webbplats finns information, vägledning och webbutbildning för att stödja kommuner att beakta framtida effekter av klimatförändringarna i sitt planarbete.

(<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/planeringsfragor/klimat/klimatanpassning/>) Verkligheten är dock den att kommunernas planmonopol gör att lokalsamhällena i väldigt varierad, för att inte säga låg, utsträckning tar höjd för framtida klimatscenarier i sin stads- och detaljplanering.

Kommuner behöver planera för skyfall, stigande vattennivåer och översvämningar, för hetare sommar dagar och försämrad luftkvalitet. Det betyder att befintliga gröna

och blåa ytor i städer och centralorter måste bevaras, att parker och grönområden i stället för förtätning måste planeras, att träd ska planteras längs gator för att ge skugga, att förskolor, skolor och andra byggnader ska byggas så att utemiljön ligger i skugga, att solinstrålning i nybyggda bostäder måste beaktas och att risken för stigande vattennivåer måste hanteras när byggnationer planeras. Idag arbetar många kommuner med att möjliggöra byggnationer allt närmare vatten, förtäta städer och centralorter och exploatera grönområden. Det duger inte.

Jag yrkar:

21:1 Distriktsårskongressen beslutar att Socialdemokraterna i Norrbotten verkar för att kommunerna åläggs att beakta klimatanpassning i planarbetet.

Älvsbyn 2022-12-01
Elisabet Nordebo
Älvsbyns arbetarkommun

Älvsbyns arbetarekommun har vid sitt medlemsmöte 2022-12-05 beslutat att bifalla motionen och anta den som sin egen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 21

Distriktsstyrelsen delar motionärens oro över konsekvenserna av klimatförändringarna och anser att det är viktigt att vi genom klimatanpassning rustar samhället för de nya utmaningar som en ökad uppvärmning ger. Den tydliga kopplingen mellan global uppvärmning och behovet av att anpassa våra samhällen till ett förändrat klimat sätter också ljuset på vikten av att både anpassa och begränsa. Ju mer vi lyckas begränsa uppvärmningen, desto mindre blir behovet av klimatanpassningsåtgärder. Vi måste klara både och.

Redan idag finns tydliga strategier såväl internationellt som nationellt hur både det offentliga och näringslivet ska arbeta med klimatanpassning. Dagens Plan- och bygglag (PBL) lägger också ett tydligt ansvar på kommunen att ta hänsyn till klimatrisker vid planering av ny bebyggelse. I översiktsplanen ska kommunen ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion, som är klimatrelaterade, samt hur riskerna kan minska eller upphöra. PBL syftar till att främja en god, långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. Det är också tydligt att det i kommunernas arbete med planläggning ta hänsyn till förväntade framtida klimatförändringar.

Distriktsstyrelsens tror inte att det främst är mer åläggande på kommunerna som behövs för att uppnå det såväl motionären som distriktsstyrelsen vill, utan att det som brister idag framförallt är samordning, vägledning och finansiering. Samt implementering av den uppgift som idag redan ålagts kommunerna i planarbetet. Detta är också en bild som delas av SKR (Sveriges kommuner och regioner) när det handlar om vad som behöver prioriteras för att kommuner och regioner tydligare ska kunna hantera andra klimateffekter så som värmeböljor, temperaturförändringar och skyfall. Det nuvarande bidraget exempelvis tillåter inte att den sökande kommunen tar höjd för kommande klimatförändringar, åtgärden syftar snarare att lösa akuta hot. Detta behöver exempelvis åtgärdas så att de investeringar som görs idag har effekt framöver.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att anse motionen besvarad

22. Motion om att det statliga bolaget Sveaskog ska ta hand om grot (grenar och kvistar) efter avverkningar – Gällivare AK

Här i nordvästra delen av inlandet pågår det mycket trakthyggesbruk (slutavverkning i form av kalhuggning). Vid en avverkning ligger det ofta kvar mycket rester av grot i högar eller utspridda över hela hygget. Det innebär bl.a. att det sönderdelade materialet ger en kraftig utfällning av näringsämnen/humus i marken och dessa tar sig vidare ut i vattendragen vars flora och fauna får betydande störningar.

Den groten bör tas om hand och försäljas till företag som har användning av detta, ex till fjärrvärmeanläggningar. Nu har de flesta av dessa anläggningar börjat gå över från torv och olja till förbränning av träflis som är bättre för klimatet. Och där skulle man kunna ta hand om en resurs som annars går förlorad. Förbränning av grot bidrar inte till ökad växthuseffekt och om man återför askan med näringen tillbaka till skogen så sluter man kretsloppet.

Då kan man undra varför man inte tar tillvara det i så fall? Det beror på att man istället avverkar mindre träd till flistillverkningen som ger mer avkastning i pengar än att ta hand om groten på kalhyggen. Om man istället låter småträden växa till sig så ger det i förlängningen mindre avtryck på klimatet och biologiska mångfalden får finnas kvar.

Vi yrkar:

22:1 att Socialdemokraterna i Norrbotten beslutar att skicka motionen vidare till SAP:s årskongress, samt

22:2 att föreslå Sveaskog se över vad det finns för möjligheter att ta reda på groten istället för att låta den ligga kvar i Naturen.

Gällivare 2022 11 16
Monika Eriksson

Vivi Eriksson

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 22

Grot (grenar och kvistar) är den del av trädet ovan stubbe och är ett så kallat tredje sortiment efter timmer och massaved. Grot är enkelt uttryckt avverkningsrester som lämnas på hygget om du bara tar ut stamved. När man tar ut groten från skogen så tar man också bort näringsämnen som kan behöva kompenseras med askeåterinföring och gödsling.

Enligt Sveaskog utgör groten basen på de risvägar som skogsmaskinerna använder i samband med gallring och föryngringsavverkning. Grot kan användas till mycket. Dels att använda det som underlag på basvägarna för att undvika körskador, dels att kunna ta ut groten och sälja som biobränsle. Sveaskog strävar även efter att hitta en skonsammare teknik för att minska markskadorna och därmed kunna ta ut mer grot. Groten är i dag väldigt viktig för att minska markskadorna. Det är bara vid föryngringsavverkningen som man tar ut grot. Vid gallring gör man oftast inte det.

Distriktsstyrelsen anser att Sveaskog redan nu ser möjligheterna till olika användningsområden med groten. Distriktsstyrelsen ser ingen anledning att det statliga bolaget Sveaskog ska ha andra uppdrag än andra entreprenörer inom branschen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att avslå motionen

23. Uppdra åt Trafikverket att upphandla persontrafik Malmö-Kiruna via Göteborg och Luleå – Älvsbyns AK

Utvecklad persontågtrafik är ett stort behov i Sveriges långa land och nödvändigt i ett hållbart samhälle. En återgång till forna tiders möjlighet att göra långa resor med tåg från norr till söder utan tågbyte och väntetider i Stockholm är något som framtiden kräver av oss.

Under den förra avtalsperioden av persontågtrafiken till och från övre Norrland tog

SJ på eget initiativ ett steg i rätt riktning genom att varje natt koppla om vagnar från två norrgående respektive två södergående tåg i Sundsvall och köra vidare åt två håll så att det tillsammans bildade fyra resesträckor i båda riktningarna utan att passagerarna behövde byta tåg; Stockholm-Luleå, Luleå-Stockholm, Stockholm-Duved, Duved-Stockholm, Göteborg-Luleå, Luleå-Göteborg och Göteborg-Duved, Duved-Göteborg. Göteborgstågen passerade inte Stockholm utan gick ”rakt” genom landet, så som för övrigt tågen mellan Köpenhamn och Luleå gjorde en gång i tiden när undertecknad tågluffade och klev på tåget i Bastuträsk och av i Köpenhamn nästa dag.

Innevarande avtalsperiod har Vy sträckan Stockholm-Luleå vilket innebar att SJ:s goda initiativ inte längre är möjligt eller åtminstone inte lönsamt.

Det ligger på regeringens ansvar att hela Sverige ska ha en utbyggd persontågtrafik för resande i vår tid och för framtiden. Upphandling av tågsträckor genom hela landet borde vara en självklarhet idag – för människor som vill och behöver resa mellan norr och söder, för den gröna industrirevolutionen i norr, för klimatet och för kommande generationer.

Jag yrkar:

23:1 att Distriktårskongressen beslutar att ge länets riksdagsledamöter i uppdrag att arbeta i riksdagen för att regeringen ska uppdra åt Trafikverket att upphandla persontågtrafik utan byte mellan Kiruna och Malmö via Luleå och Göteborg för nästa och kommande avtalsperioder.

Älvsbyn 2022-12-01

Elisabet Nordebo

Älvbyns arbetarekommun

Älvsbyns arbetarekommun har vid sitt medlemsmöte 2022-12-05 beslutat att bifalla motionen och anta den som sin egen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 23

Tågtrafiken måste fungera i hela landet, men det räcker inte att den fungerar – det måste också vara ett smidigt sätt att resa. Incitamentet för det klimatsmarta åkandet med nattåg från de nordligare delarna av landet är i dagsläget inte nog stort. Priserna skiljer sig från flygets till det negativa, restiden är många gånger den tiodubbla och standarden på såväl kupéer som serviceutbud är allt annat än tiptopp. Detta främjar varken tågpassion eller reslust.

Samtidigt finns det en berättigad kritik också mot upphandlingarna som gjorts av nattågstrafiken på Norrlandssträckorna där exempelvis möjligheten till nattåg, sträckan Göteborg-Riksgränsen inte längre är möjlig. Detta är en försämring av den statliga upphandlingen av nattågstrafiken som behöver förändras, såväl för en växande inhemsk besöksnäring som för en växande arbetsmarknad med den gröna omställningen i norr. Nästa upphandling av nattågstrafiken måste innehålla såväl fungerande nattåg på sträckan Stockholm-Riksgränsen som Göteborg-Riksgränsen och kan gärna även inkludera Malmö som destination.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att bifalla motionen

24. Uppdra åt Trafikverket att ansvara för snöskottningen – Överkalix AK

Jag läste om en kommunmedborgare som övervägde att flytta från Överkalix kommun under hösten 2022 p.g.a. att det nya företaget, som sköter snöskottningen, ej anser sig ha möjlighet att bedriva annan snöskottning annat än vid de större vägarna, vilket för mig är anmärkningsvärt med tanke på att tidigare ansvariga kunnat detta. P.g.a. detta drabbas innevånare efter enskilda/mindre vägar och kan ofrivilligt behöva flytta eller anlita privata personer för snöskottning. Det finner jag som socialdemokrat oacceptabelt. Med anledning av detta skriver jag följande motion som styrelsen får ta ställning till om den ska vidare till kongressen:

Socialdemokraterna är ett parti som värnar om kommuninnevånare och vill att människan ska ha frihet att bo var man vill och att hela Sverige ska leva. Vi kan inte acceptera att snöskottningsanbud går före medborgarservice, där enskilda överväger att på ofrivillig grund flytta. Nuvarande system innebär stora fördyringar för enskilda vägar samt en kraftigt ökande miljöpåverkan p g a långa framkörnings-sträckor.

Jag yrkar:

24:1 att Socialdemokraterna skall verka för att uppdragsbrevet till Trafikverket kompletteras med att den entreprenör som skall ansvara för snöröjningen i ett område också skall säkerställa kapacitet och erbjuda att snöröja enskilda vägar.

Fredrik Gustafsson, Socialdemokraterna Överkalix

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 24

Distriktsstyrelsen håller med motionären om att det är en viktig fråga, och att man ska kunna leva och bo i hela landet med god kvalitet och även vara trafiksäkert. I upphandlingen som Trafikverket har gjort har man dragit ner åtgärds tiden och då

hinner inte entreprenörerna vika av för att ploga de enskilda vägarna. Till detta behövs fler enheter vilket kostar pengar.

Trafikverkets nya regelverk för snöröjningen började gälla 2016. Trafikverket ansvarar för de statliga vägarna, kommunerna för de kommunala vägarna och gatorna. Men för de enskilda vägarna ansvarar vägföreningar eller enskilda för snöröjningen. Det är en viktig utgångspunkt. Staten har ansvar för det statliga vägnätet. Enskilda väghållare har ansvar för det enskilda vägnätet. Det är rätt och rimligt att Trafikverket när de upphandlar en tjänst säkerställer att de också får den utförd. Det är rimligt att staten är noggrann med hur man använder sina resurser, så att de inte används på ett felaktigt sätt.

Det är viktigt att alla aktörer också tar ansvar, såväl Trafikverket som de entreprenörer som finns regionalt. Det gäller också dem som ansvarar för de enskilda vägarna. Det här är ett gemensamt ansvar som alla aktörer måste ta för att säkerställa både trafiksäkerhet och väl fungerande snöröjning.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att anse motionen besvarad

25. Förbättrad infrastruktur gällande kollektivtrafiken med buss/tåg/taxi i hela region Norrbotten – Arvidsjaur AK

Bakgrund

Som medborgare i Sverige ska man ha samma förutsättningar att leva och verka i sin vardag oavsett var i landet du än har valt att bosätta dig. Att bo i en norrländsk inlandskommun eller i en större stad ska inte begränsa vad du kan göra och vem du vill vara. Vi får inte bidra med att skapa en vi mot dom känsla, utan hela Sverige behövs för att vi ska leva och utvecklas i sann demokratisk anda.

Förslag (motivering)

Vi vill att det görs betydande förbättringar på nuvarande infrastruktur, så att man som boende i inlandskommuner (ex. Arvidsjaur och Arjeplog) får samma möjligheter till kollektivtrafik som övriga delar av länet. Oavsett om jag är ung eller vuxen eller företagare så försämras förutsättningar för att ta del av det som erbjuds i samhället med den nedmonteringen av kollektivtrafik som idag råder i glesbygd. Exempelvis måste vi kunna ta del av utbildningar, delta i kulturarrangemang (musik, teater, idrott etc.).

Vi behöver även kunna idka direkthandel på varor som inte finns på den lokala orten. Att ta sig ut till andra delar av Sverige för att kunna vara delaktig i samhället, organisationer, kort sagt vara en aktiv medborgare i Sverige trots att man valt att bosätta sig i norrländsk glesbygd, ska vara en självklarhet. Att bo i glesbygd innebär med största sannolikhet också att du behöver pendla med egen bil för att ta dig till ditt jobb då det saknas möjlighet till att nyttja kollektivtrafik.

Det kostar för en kommun att bedriva utbildning utöver lagstadgad förskolan o grundskola. Ett ökat elevunderlag möjliggör fler utbildningar på orten. Det finns ett antal bristyrken där elektriker är ett sådant men det finns fler. Om det finns tillräckligt elevunderlag skulle utbildningar kunna startas vilket skulle i förlängningen medföra möjlighet för lokala entreprenörer anställa dessa lokalt utbildade elever. Genom att anpassa kollektivtrafiken till skolan gör det också möjligt att utveckla Arvidsjaur som en utbildningsort för elever/ungdomar från närområdet och för ungdomar från våra grannkommuner på andra sidan länsgränsen.

I teorin bidrar allt detta till att minska utflyttningen och göra hela kommunen starkare.

Vi yrkar:

- 25:1 att Regionen ska anpassa infrastrukturen (Bussar och Tåg) utifrån att det mellan våra grannkommuner ska finnas förutsättningar att ta sig från punkt A till punkt B (tur och retur under samma dygn).
- 25:2 att Gräns mot en annan region ska inte utgöra hinder. Kollektivtrafiken måste anpassas efter lokala behov oavsett administrativ gränsdragning,
- 25:3 att samordning av tidtabeller prioriteras, både lokalt, regionalt och nationellt,
- 25:4 att inom länet prioritera anropstrafik där regional trafik saknas,
- 25:5 att regionala kollektivmyndigheten (RKM) tar ansvar för ovanstående att-satser,
- 25:6 att arbetarkommunen (Socialdemokraterna Arvidsjaur) ställer sig bakom denna motion och antar den som sin egen, samt
- 25:7 att AK Socialdemokraterna Arvidsjaur skickar motionen vidare till distriktsårskongressen.

Arvidsjaur 2022-12-05

Jessica Eriksson och Joakim Lundberg

Arvidsjaur Arbetarekommuns medlemsmöte beslutade den 14/12 2022 att anta motionen i sin helhet som egen och skicka motionen till Distriktsårskongressen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 25

Norrbotten ska hålla ihop och det ska vara möjligt att bo, leva, och verka i alla delar av länet. En förutsättning för det är väl fungerande person- och godstransporter, vare sig det gäller väg, järnväg eller kollektivtrafik. Vi socialdemokrater vill se ett Norrbotten där klyftorna mellan stad och land byggs bort. För oss är det självklart att hela Norrbotten ska leva. På landsbygden är väl underhållna vägar av särskilt stor betydelse, därför är vi glada över att vi så tydligt i regeringsställning utökat satsningarna på vägar på landsbygden.

När det gäller kollektivtrafiken delar distriktsstyrelsen i stort motionärernas linje. Det måste gå att förflyttas sig mellan våra kommuner tur och retur under en och samma dag. Samordningen av tidtabeller måste prioriteras om än det är en svår uppgift när alla tre nivåer ska knytas samman. Men utan samordning skapas inte de möjligheter som i grunden finns med den kollektivtrafik vi redan idag har. Anropstrafik är också ett bra komplement som idag finns och där vi tror att det över tid kan utvecklas ytterligare.

När det gäller att motverka länsgränser som hinder pågår redan ett arbete för att komma till rätta med de problem och utmaningar som idag finns och är kända. När det sedan gäller allt arbete med kollektivtrafiken i länet ligger redan det ansvaret på RKM (regionala kollektivtrafikmyndigheten) vilket gör att båda dessa att-satser bör besvaras.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att bifalla att-sats 25:1, 25:3, 25:4

Att anse att-sats 25:2 samt 25:5 för besvarad

26. Återinför skrotbilspremierna – Kalix AK

Återinför skrotbilspremierna för att förnya fordonsflottan och minska antalet bilar som dumpas i skog och mark.

Jag yrkar:

26:1 att skrotbilspremierna återinförs för att förnya fordonsflottan och minska antalet bilar som dumpas i skog och mark.

Tomas Wennström

Kalix arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att bifalla motionen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 26

Gamla bilar som överges i stället för att lämnas till skrotning är ett problem i hela landet. Att det i dag finns många bilar stående som egentligen är redo att skrotas illustreras också över hur fort de tillgängliga platserna gick åt i den skrotbilsamnesti som Jokkmokks kommun utlyste under hösten 2018. Alla dessa skrotbilar utgör en klar risk för miljön och för att människor och djur skadar sig på dem. Det är tydligt att incitamentet att skrota gamla bilar måste öka, exempelvis genom införandet av en skrotbilspremie. Distriktskongressen behandlade 2017, 2018, 2019 samt 2021 motioner om ett återinförande av en skrotbilspremie. Distriktsstyrelsen instämde även då med motionerna och de antogs också av distriktskongressen. Det är alltså redan Norrbottens partidistrikts åsikt att en skrotbilspremie bör införas. Våra norrbottniska riksdagsledamöter har vid ett flertal tillfällen också tagit upp frågan om skrotbilar i riksdagen. Distriktsstyrelsen ser inte någon anledning till att ändra distriktets tidigare ställningstagande och arbetet med att verka för en skrotbilspremie fortgår genom att frågan ständigt aktualiseras i riksdagen.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att anse motionen besvarad

27. Avskaffa RUT- och ROT-avdragen – Luleå AK

Rut- och rot avdraget är en borglig reform, som har gjort det möjligt för rika personer att bli ännu mer välbärgade. Om en person anlitar ett företag som utför hushållsnära tjänster, som barnpassning eller hemtjänst, betalar staten 50 procent av arbetskostnaden. Vid ombyggnad, tillbyggnad eller renoveringar, får man rotavdrag och då betalar staten 30 procent av arbetskostnaden.

Rut- och rotavdraget är ett bidrag som främst utnyttjas av höginkomsttagare. Avdragen nyttjas främst i kommuner som har hög medelinkomst, exempelvis Danderyd som har högst medelinkomst i Sverige. Allra minst nyttjas avdraget i kommuner med låg medelinkomst, som Haparanda där medelinkomsten är näst lägst i landet.

Skatteverket betalade 2019 ut 15,6 miljarder i rut- och rotavdrag. Pengar som skattebetalarna har finansierat, som egentligen borde gå till vår välfärd. Skattepengar som borde gå till anställa flera undersköterskor, få fler förskoleplatser, få en bättre sjukvård och göra äldreomsorgen bättre.

Det är tydligt att det finns många problem med rut- och rotavdraget. De ökar den ekonomiska ojämlikheten, omfördelar skatt på ett orättvist sätt och har otydliga regler. Därför bör det långsiktiga målet vara att avskaffa avdragen. Skattebetalarnas pengar bör gå till att stärka vår välfärd som gynnar hela befolkningen!

Jag yrkar:

- 27:1 att Socialdemokraterna Norrbotten verkar för att på sikt fasa ut Rot- och Rut-avdraget,
- 27:2 att Innerfjärdarnas S-förening antar motionen som sin egna och skickar den vidare till Luleå Arbetarekommuns Representantskap,
- 27:3 att Luleå Arbetarekommun antar motionen som sin egna och skickar motionen vidare till Socialdemokraterna Norrbottens Distriktsårskonferens, samt
- 27:4 att Socialdemokraterna Norrbotten antar motionen som sig egna och skickar den vidare till Socialdemokraternas partikongress 2025

Luleå 2022-11-01

Erika Frank

Luleå Arbetarekommuns representantskap bifaller motionen i sin helhet.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 27

Såväl ROT-avdraget som RUT-avdraget har, som motionären påpekar, sina svagheter. I Socialdemokratiska ögon blir såklart den skeva fördelningsprofilen det största problemet. Störst skattereduktion landar hos dem med högst inkomster.

Skatteutgiften för rut-avdraget bedömdes i 2022 års redovisning av skatteutgifter uppgå till 7,53 miljarder. Skatteutgiften för ROT-avdraget bedömdes i samma publikation uppgå till 13,11 miljarder.

ROT-avdraget infördes som en konjunkturåtgärd i en tid då det rådde hög arbetslöshet bland byggnadsarbetare. Genom att stimulera till ökad efterfrågan av sådana tjänster kunde man pressa ner arbetslösheten. Idag råder det istället arbetskraftsbrist inom byggbranschen. Det byggs mer än på flera decennier, men bostadsbristen är fortfarande ett stort samhällsproblem. Bristen på kvalificerad arbetskraft inom byggsektorn är ett hinder för ökat byggande och därigenom ett samhällsproblem. För att få byggbranschen att ställa om från renovering till nybyggnation har ROT-avdraget minskats från 50 till 30 procent.

De ökade skatteintäkter som det lägre avdraget medfört har bland annat kunnat användas för att finansiera införandet av ett investeringsstöd för den som bygger små klimatsmarta lägenheter till rimlig hyra. Den senaste ändringen av ROT-avdraget innebar att en särskild skattereduktion infördes för den som installerar grön teknik såsom solceller eller laddstolpar.

Med lågkonjunktur i antågande bedömer distriktsstyrelsen det som fel tid att besluta om att avskaffa den konjunkturstärkande åtgärd som rot trots allt utgör. Det är dock värt att kontinuerligt följa den ekonomiska utvecklingen och ständigt väga skatteutgiften mot andra åtgärder.

Rut-avdraget infördes 2007 med motiven att arbetsutbudet skulle öka, svartarbetet minska och att kortutbildades ställning på arbetsmarknaden skulle stärkas. Användningen av hushållsnära tjänster har ökat kontinuerligt sedan dess. Den samhällsekonomiska kostnadseffektivitet som antogs när rutavdraget infördes kan dock ifrågasättas. Riksrevisionens granskning av rut-avdraget från 2019 indikerar att personer med svag förankring på arbetsmarknaden inte gynnats i den omfattning som avsågs när reformen infördes. En stor andel av dem som börjat arbeta i RUT-sektorn har istället varit arbetskraftsinvandrare från Europa.

Under regeringen Löfven I sänktes taket i RUT till 25 000 kr/år. Efter förhandlingar i regeringsbildningen efter valet 2018 höjdes taket igen samtidigt som andra förändringar genomfördes såsom vilka tjänster som är avdragsgilla. Kostnadsutvecklingen i rut-avdraget bör följas noga och vägas mot nyttan. I en sådan analys bör nivåer på taket särskilt granskas.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att anse motionen besvarad

Ett levande kulturliv

Föredragandegrupp: Viktoria Wikström, Emma Engelmark, Terese Olofsson och Tomas Egmark

28. Inför ett NOT- och TUT-avdrag! – Bodens AK

Vid några skimrande tillfällen varje år blommar kulturlivet i våra städer. Det kan vara i samband med stadsfestivaler, kulturnätter, konstbiennaler eller något annat specifikt arrangemang. Varje gång gläder sig besökare åt utbudet, arrangörerna gläder sig åt publiktillströmningen, det blir folkligt-festligt-fullsatt och alla lovar varandra att det inte ska dröja lika länge till nästa gång.

Därefter inträder vardagen. Alla som försökt arrangera en kulturaktivitet vet hur svårt det är att räkna hem på kommersiella villkor. Den krögare som vill anlita ett musikband med rimlig ersättning måste sälja många öl och maträtter för att gå jämnt ut. Därutöver krävs ljud, ljus, bärhjälp och tekniker.

Ibland blir lösningen att erbjuda ”tillfälle till att exponera sig”. I klartext: bandet erbjuds att spela gratis för att få uppmärksamhet och därmed kanske, någon gång i

framtiden, ett bättre betalt gig. Men vad skulle vi tycka om att arbetsgivare systematiskt kunde anlita bartender, lokalvårdare eller för den delen kontorspersonal, chaufför eller sjuksköterska på motsvarande villkor?

”Utbud och efterfrågan” säger kanske någon. Javisst, det finns många förhoppningsfulla musiker och artister av annat slag som vill visa upp sig. Samtidigt har efterfrågan på kultur sällan varit större än nu. Ekonomin gör dock att det är arbetsgivarens marknad, särskilt i och med att genomslaget för digitala musikformat i princip gjort det omöjligt för nya band att få ekonomisk bärkraft på att släppa musik. Samtidigt finns också övergripande drivkrafter som gör att kultur i ett större perspektiv har ett värde för hela samhället, även ekonomiskt.

Vi behöver alltså ordna upp marknadsmekanismerna för kulturscenen. Liknande resonemang har tidigare förts avseende byggtjänster och hushållsnära service. Detta resulterade i lanseringen av ROT- och RUT-avdrag, med syfte att sänka tröskeln för att erbjuda företagstjänster och göra tidigare svarta jobb vita. Låt oss nu införa ett NOT- och TUT-avdrag för kultursektorn.

Avdrag för näringen, statsbidrag till kommun och region

För att göra det enklare för en arrangör att räkna hem en kulturaktivitet inför vi en förhöjd avdragsrätt för kostnader som förknippas med arrangemanget. Alla kostnader som är direkt hänförliga till själva kulturaktiviteten kan t ex räknas dubbelt skattemässigt avdragsgilla.

Ett avdrag kommer troligen inte att ensamt räcka ända fram. Det är fortfarande så att kulturutövare i starten måste få tillfälle att känna sig för och utvecklas. Att gå från hobbyartist till att leva på sin konst är ungefär samma process som att gå från ungdomslagsspelare till ett elitlag. Det är en utvecklingsresa som kan jämföras med ett juniorlag på väg mot A-laget; resurserna som krävs är ungefär desamma, men intäkterna hamnar hos A-laget. Utan påfyllning från juniorerna tynar dock A-laget bort med tiden.

Därför krävs även utökade resurser till lokal och regional artistutveckling. Exakt hur denna ska utformas bör kunna styras på lokal och regional nivå. Men för att stimulera detta bör det även inrättas ett riktat statsbidrag som storleksmässigt motsvarar de NOT- och TUT-avdrag som görs. Exempelvis: om ett företag i en norrbottnisk kommun drar av 10 000 kronor bör kommunen och regionen erhålla motsvarande statsbidrag i syfte att stödja det lokala kulturlivet. På så sätt ger avdraget även ett incitament för kommuner och regioner att främja fler arrangemang. Hur detta ska utformas i detalj bör utredas närmare, då bidraget måste hamna på den ort där kulturaktiviteten skapas oavsett var arrangören har sin hemvist.

Förslaget innebär otvivelaktigt en kostnad som måste vägas mot annat i en statlig budget. Samtidigt skulle det möjliggöra för fler arrangörer att skapa fler kulturaktiviteter, vilket innebär stora möjligheter för vår besöksnäring. Det innebär

utökade möjligheter för artister av olika slag att utvecklas till kulturföretagare. Detta i sin tur återför pengar in i systemet.

En lösning av den typ som beskrivs ovan skulle komplettera befintliga bidrags- och urvalssystem. Det skulle skapa drivkrafter att låta kulturen och publiken mötas. Samtidigt effektiviseras nyttjandet av befintliga mötesplatser i stället för att vi ska lägga stora resurser på att etablera nya och locka människorna dit, vilket även innebär att vi urholkar förutsättningarna för de befintliga.

Det har tidigare gjorts försök att sänka arbetsgivaravgifterna för ungdom, vilket främst innebar höjda marginaler för arbetsgivare i ingångsbranscher och inte skapade särskilt många nya jobb. NOT & TUT skulle i stället bidra till fortsatt tillväxt och utveckling av hela vår kultursektor och besöksnäring.

Därför yrkar jag:

- 28:1 att distriktskongressen ställer sig bakom motionens inriktning om att riksdagen låter utreda införande av en förstärkt skattemässig avdragsrätt för kulturaktiviteter,
- 28:2 att distriktskongressen ställer sig bakom motionens inriktning att riksdagen även utreder möjligheten att till det ovan nämnda avdraget koppla ett riktat statsbidrag till kommuner och regioner, samt
- 28:3 att motionen överlämnas till länets riksdagsbank för vidare hantering.

Boden den 19 november 2022

Janne Bäcklund

Sävast Svartbyn Torpgårdans s-förening, Boden

Bodens arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att anta motionen som sin egen och skicka den vidare till partidistriktet för behandling inför distriktsårskongressen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 28

Vi delar motionärens åsikt om att fler borde få möjlighet att utöva sitt kulturella intresse och i förlängningen kunna hitta en försörjning i det som yrke. Att bli etablerad som artist eller konstnär är en stor utmaning och konkurrens på samma marknad är stor. Samarbeten mellan kultursektorn, kommuner, företag och organisationer ser väldigt olika ut i landet. Exempelvis finns kulturskolan och ett stort utbud av olika studieförbund och kurser på de flesta orter.

Vi behöver en bred statlig finansiering till kultursektorn i hela Sverige för att få ett differentierat utbud och för att nå fler utövare och besökare. Däremot anser vi inte att nya riktade statsbidrag är rätt väg att gå. Vi ser hellre att skattepengarna går direkt

till ett mångfaldigt kulturliv i stället för skatteavdrag för företag & arrangörer. Behov och prioriteringar bör hanteras direkt i kultursektorn istället för att styras via vart subventionerade gig finns att tillgå.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att avslå motionen

29. Dags att underlätta för näringslivet att sponsra kultur – Luleå AK

Regeringen Reinfeldt dömde ut industrin som ”basically gone” men efter regeringarna Löfven och Andersson vet vi nu att framtiden för industrin är grön och kräver enorm samhällsomvandling i norra Sverige. Mångmiljardinvesteringar och tusen- och åter tusentals arbetstillfällen kräver att människor är beredda att flytta till vår del av landet. Det ställer också enorma krav på att kommunerna växlar upp byggandet i en hisnande takt.

När unga får frågan om vad som är viktigt för att flytta till en plats är svaret intressanta jobb, bostäder och kommunikationer men också ett utbud av kultur, idrott, nöjen och restauranger och en känsla av att platsen utvecklas positivt. Det är naturligtvis svårt för kommunerna att klara av att växla upp utbudet i den takt som krävs samtidigt som man är mitt i en enorm samhällsomvandling, i synnerhet innan effekten av alla nya skattekrönor som ökad inflyttning innebär.

Näringslivet uttrycker tydligt ett behov av just detta ökade utbud. Näringslivet är redan idag flitiga sponsorer av idrott men sällan kultur.

Anledningen till detta är inte sällan kravet på motprestation i form av till exempel reklam som är nödvändigt för att få göra skatteavdrag för sponsring, något som oftast inte är förenligt med principen om armlängds avstånd och konstnärlig frihet som ju givetvis är avgöranden för våra institutioner och fria kulturliv. Justerade krav för näringslivet att kunna göra avdrag för sponsring av kultur är därför angeläget för att kunna växla upp utbudet som krävs för att öka attraktiviteten i Norrbotten.

Jag yrkar:

- 29:1 att Socialdemokraterna verkar för förändrade regler som underlättar för företag att göra skatteavdrag för sponsring av kultur,
- 29:2 att Socialdemokraterna i Norrbotten antar motionen som sin egen, samt
- 29:3 att Luleå Arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den vidare till Socialdemokraterna Norrbottens distriktskongress

Luleå 2022-11-03
Emmeli Nybom

Luleå arbetarekommuns representantskap bifaller motionen i sin helhet.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 29

Att företag vill sponsra kulturaktiviteter och föreningslivet ser vi som en viktig del i samhällsansvaret och en social hållbar insats i kommunen. Vi tycker precis som motionären att det är viktigt att öka attraktiviteten i Norrbotten och få fler unga att stanna kvar och flytta hit. Vi delar även principen om ”armlängds avstånd” och ”konstnärlig frihet”, men sponsring av kultur medför inte automatiskt detta och är inte en långsiktig lösning. En tryggad finansiering bör i stället ske via staten direkt till kulturen och inte vara avhängt vilket företag som vill sponsra vilken förening, aktivitet eller genre. Det skapar en otrygghet om var och när sponsringen sker härnäst och vilken typ av kultur som prioriteras.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att avslå motionen

Samhälle och vårt parti

Föredragande: Fredrik Lundh Sammeli, Johannes Sundelin och Birgitta Siljelöf

30. Ta bort rätten att ångerrösta vid riksdag, region och kommunalval – Älvsbyns AK

Efter att ha suttit som röstmottagare i ett flertal val så ser jag att eftersom ångerröstningen för de som förtids röstat ökat för varje val att det skapar problem på valdagen. Problemet består i att man inte kan lägga ner valsedlarna från förtidsröstningen förrän valet är avslutat och detta tar tid, man kommer i gång sent med att räkna rösterna, så sent att ibland så hinner länsstyrelsen ringa och kolla varför man inte rapporterat och detta skapar stress bland rösträknarna.

I vår kommun var det 2 st som ångerröstade vid valet 2022. (6473 röstberättigade)
I kyrkovalet 2021 fanns inte möjligheten att ångerrösta.

Därför yrkar jag:

30:1 att Distriktskongressen bifaller motionen, samt
30:2 att utreda möjligheten att ta bort rätten att ångerrösta.

Älvsbyn i november 2022
Anita Backman
S-kvinnor

Älvsbyns arbetarekommun har vid sitt medlemsmöte 2022-12-05 beslutat att bifalla motionen och anta den som sin egen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 30

Om du har förtidsröstat och ångrar dig kan du ångerrösta genom att gå och rösta i din vallokal på valdagen. Rätten att ångerrösta hänger samman med möjligheten att förtidsrösta som finns reglerat i vallagen (Lag 2005:837). Väljare som förtidsröstat behöver ha en möjlighet att kunna ångerrösta, annars kan det anses att väljare inte fått möjlighet att ta del av hela valrörelsen. Det kan inträffa saker efter att du avlagt din förtidsröst som ställer allt på ända. Valresultatet ska så långt det går spegla väljaropinionen på valdagen.

Vid de tre valen 2010, 2014 och 2018 har ångerröster blivit vanligare, men totalt är det få väljare som ångrar sin förtidsröst. I valet 2018 ångrade 10 193 personer sin förtidsröst, vilket motsvarade 0,16 procent av de som röstade. Några siffror för valet 2022 finns i skrivande stund inte att tillgå, men presenteras under våren. Den låga andelen ångerröster har gjort att Valmyndigheten framfört att det finns skäl till att se över möjligheten till ångerröstning. Kritiken består i huvudsak av att det tar stora resurser i anspråk och om väldigt många skulle utnyttja möjligheten tar rösterna längre tid att räkna. Distriktsstyrelsen anser att det är ett starkt argument att valresultatet ska spegla väljaropinionen på valdagen. Samtidigt, i enlighet med vad Valmyndigheten anför, är vi inte främmande för att det kan finnas anledning att se över möjligheten till ångerröstning.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att bifalla motionen

31. Tidsbegränsning av ordförandeposter i kommunala nämnder, styrelser och fullmäktige – Kalix AK

Demokrati utgår från folket och ingen ska ses som/göras oundgänglig då systemet ska ha en bred bas. Tidsbegränsa ordförandeposter i nämnder, styrelser och fullmäktige till två mandatperioder för det specifika uppdraget. För att få en naturlig omsättning. Ex. Ordförande socialnämnden kan således bli vald till en annan ordförandepost efter två mandatperioder.

Jag yrkar:

31:1 att tidsbegränsa ordförandeposter i nämnder, styrelser och fullmäktige till två mandatperioder för det specifika uppdraget.

Tomas Wennström

Kalix arbetarekommuns medlemsmöte beslutar att bifalla motionen.

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 31

Hur vi organiserar oss som parti ska spegla vår politiska övertygelse. Vi ska vara ett brett, folkligt förankrat, internationellt solidariskt, feministiskt, demokratiskt folkrörelseparti. När högerextremismen fått allt större genomslag, det politiska klimatet hårdnat och tilltron till politikens förmåga att lösa problem vacklar är vårt parti viktigare än någonsin.

Distriktsstyrelsen delar givetvis motionärens grunduppfattning att demokrati utgår från folket och att det är viktigt att den har en bred bas. Men att tidsbegränsa politiska uppdrag ser vi inte är rätt väg att gå. Det är i grunden en fråga för varje politisk nivå, för valberedningar i deras viktiga arbete och i slutänden en fråga för våra medlemmar när listor ska tas inför valet och uppdrag fördelas efter val.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att avslå motionen

32. Motion om grundmandat till socialdemokratiska partikongresser – Gällivare AK

En av de mest grundläggande och finaste delarna i en folkrörelse som vårt parti är att makt och inflytande utgår från medlemmen och därmed medlemskapet. Oavsett om man är ny medlem eller kommunalråd så har man med sitt medlemskap lika mycket att säga till om.

Partiets struktur gör det möjligt för alla delar av Sverige att ha inflyttande över den politik vi driver genom beslut som fastställs på partiets kongresser. Man kan argumentera att själva legitimiteten för våra partiprogram och riktlinjer bygger på att alla distrikt och alla arbetarekommuner har chans att påverka vad dessa kongressbeslut innehåller.

Vi socialdemokrater i Gällivare anser att legitimiteten och trovärdigheten skulle öka om vi garanterar att alla kommuner från Norrbotten i framtiden kommer finnas representerade i kommande kongressdelegationer från Norrbotten. Historiskt sett har Norrbotten haft ett system där alla arbetarekommuner har erbjudits ett grundmandat och därmed representation i delegationen och detta är något som vi anser vara ett bra system.

Vi socialdemokrater i Gällivare yrkar därför:

32:1 att Distriktskongressen ger i uppdrag åt distriktsstyrelsen att inför framtida nationella partikongresser tar fram ett valförfarande där samtliga arbetarekommuner ges ett grundmandat för att på så sätt säkerställa att alla arbetarekommuner finns representerade i kongressdelegationerna.

2022-11-30

Tomas Junkka

Gällivare arbetarekommun

Birgitta Larsson

Gällivare arbetarekommun

Distriktsstyrelsens utlåtande över motion 32

Distriktsårskongressen förra året avtog en likalydande att-sats och Distriktsstyrelsen ser inget skäl att nu föreslå distriktsårskongressen att besluta något annat.

Partikongressen består av 349 ombud som fördelas mellan partidistriktet utifrån medlemsantal. Norrbotten har under lång tid valt att dela in länet i en antal valkretsar som fastställs av distriktsstyrelsen inför varje ombudsval. Målet är att fördelningen av antal ombud till respektive valkrets ska bli proportionell utifrån medlemsantal. De kongressombud vi väljer till partikongresserna representerar länet och partidistriktet, inte sin arbetarekommun eller grundorganisationer. Norrbottens kongressdelegation företräder vårt partidistrikt som helhet och alla vi medlemmar i Norrbotten.

Distriktsstyrelsen tycker det i grunden är viktigt att vi kan ha många kandidater att rösta på i ombudsvalen och att delegationen visar på bredden i vårt parti. Med dagens modell av ombudsval är distriktsstyrelsens övertygelse att mångfalden ökar och att vi

lättare får en delegation bestående av såväl män som kvinnor, unga, som äldre och olika perspektiv som vi medlemmar tycker är viktiga.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsårskongressen besluta

Att avslå motionen